

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Uredništvo in upravnništvo: Wolfova ulica št. 1/1.
Telefon 213.

Izhaja vsak dan popoldne.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Radičeve grožnje.

Voditelj čudotvorne republike, gospod Radič, je pričel groziti in učenjati vladu. Vsak dan izve o kakih novih zahtevih, vsak dan o kakih novih njegovih grožnjah. Prav tako se obnaša veliki zagrebški čudotvorec, kakor da bi hotel dokazati pravilnost nemškega pregovora, da pride tek z jedjo.

Dosti lepih reči je namreč že mogel gospod Radič pospraviti brez truda in brez dela. Izpregledano mu je bilo, da je agitiral okoli po svetu na način, ki ni bil Jugoslaviji v korist, zatisnilo se je oko pred njegovim koketiranjem z morskovoško internacionalo in končno mu je bilo dano še to, da se more g. Radič bahavo trkati na prsi, češ, glejte mene, ki sem zrušil Pašiča, ki sem gospodar položaja, ki sem predsednik mirotvorne republike.

Dokler je bahavost samo otroško veselje, je neškodljiva in zato se jo sme trpeti. Druga stvar pa je, kadar sega ta bahavost v javno življenje, kadar mora vsled nje trpeti milijoni. In Radičeva bahavost je dospela do tega stadija in vsled tega je treba nastopiti proti njej z vso odločenostjo.

Radiču je treba na njegove zadnje domišljave zahteve odgovoriti s tako odločnim »Ne«, da mora Radič izpregovoriti že enkrat jasno besedo in priznati, da velja zakon tudi zanj, ali pa se odkrito uvrstiti med zakonolomce. Za vse snaka pravica in tudi Radiču nobenih privilegijev!

Vso pravico ima vlada, da zahteva tudi od Radiča spoštovanje zakonov in parlamentarnih običajev. Zakaj lojalno in pošteno je izpolnila vlada vse svoje obveznosti do Radiča in v nobeni stvari nima Radič utemeljene pritožbe. Če je bil v Makarski prepovedan njegovemu poslancu Rade Batiniću shod, potem ni v tem nobene krivice, ker je bil istočasno prepovedan shod Orjune in je tudi Radiču znano, da bi moglo priti v Makarski, če ne bi bila oba shoda prepovedana, do krvavih dogodkov.

Vso moralno pravico ima zato vlada, da zahteva od Radiča izpolnitev njegovih obvez in zato sme in mora biti beseda vlade trda.

Vlada pa tudi mora nastopiti proti Radičevemu učenjavanju, zakaj presilno bi trpela avtoriteta države, če bi se pustila Radiču, da dela kar hoče.

Končno je treba povedati tudi to, da je vlada v stanu, da izpregovori odločno besedo. Ni še vseh dni konec, če odide Radič v opozicijo, zakaj najti je mogoče neprimerno boljše solucije, kakor pa jo nudi Radič. Vsa javnost je in celo Radičev »Slobodni Dom« potrdjuje to, da stalno raste Jovanovičeva skupina. Ta pa je naravnost poklicana, da sodeluje v vladnih poslih.

Ne smar, da razpolaga ta skupina s celo vrsto preizkušenih državnikov, katerih sedanjí vladí tako zelo manjka, je ta skupina tudi na glasu, da je nasproti ekstremizmu, da je za pravi sporazum in da je skupina čistih rok.

Te tri velike lastnosti usposabljaio Jovanovičovo skupino, da vstopi v vlado. Smemo celo reči, da je patriotska dolžnost Jovanovičeve skupine, da s svojim odločnim nastopom v kali zatire razbojniške zahteve Radiča in da spopada tudi zagrebški Mirotvorac, da se udi v Jugoslaviji s frazami in demagogijo ne more delati nobenih čudežev.

Vsa dežela, vse prebivalstvo zahteva samo red, zakonitost in pravico. Razven poklicnih politikov se prav nihče ne neni za razna državnopravna vprašanja. Milijone denarja izmetujejo dnevno na cesto, ker ni urejeno naše gospodarstvo. Kongres privrednikov v Beogradu je dokazal, da gospodarski krogi delajo in čas je, da prično delati tudi politiki.

Zato konec Radičevim grožnjam in storitvi vlado, ki bo trdna in v stanu, da orez oziroma desno in levo dovrši to, kar pričakuje vse ljudstvo in kar je za vse prebivalstvo neodloljivo.

LJUBLJANSKI SOKOL
nabira za polhograjske
poplavljenice in za po-
goreice Sokole v Strumnici.

Pogaiania med radičevci in vlado.

Beograd, 5. sept. Danes od 10. do 12. se je v predsedništvu vlade vršila konferenca med Mačekom, Predavcem, Davidovičem, Spahom, Korošcem in Nastasom Petrovičem. Na tej konferenci šefov vladnih grup so govorili o občni politični situaciji. Največ pa so razpravljali o velikih županij v Dalmaciji. Oba dva velika župana v Dalmaciji so dobili radičevci. Kandidati so že postavljeni in prihodnje dni bo kralj podpisal ukaz o imenovanju. Dalje so na seji razpravljali o neki akciji Orjune. To vprašanje so sprožili radičevci, ki zahtevajo, da se prepreči akcija Orjune. Radičevci so baje prejeli neko obvestilo, da Orjuna pripravljajo velik spopad v Crikvenici o priliki radičevskega zborovanja, ki se bo vršilo te dni. Zanimivo je, pravijo radičevci, da je nek

40 milijonov zlatih mark za Jugoslavijo.

Beograd, 5. septembra. Po informacijah z merodajnega mesta, bo dobila naša država od kreditov, ki jih prejme Nemčija na podlagi Dawesovega načrta za reparacije do konca tega leta 40 milijonov zlatih mark, kar znaša 800 milijonov dinarjev. Ta kredit se bo porabil v prvi vrsti za naročila, ki so v teku izvrševanja in ki so bila poverjena Nemčiji še pred nemško noto z dne 29. oktobra lanskega leta. Pričakuje se, da bodo na ta način še tekom letošnjega leta izvršena vsa naročila v Nemčiji.

SEJA JUGOSLOVANSKEGA KLUBA.

Beograd, 5. sept. Včeraj se je vršila seja Jugoslovanskega kluba. Na tej seji je dr. Korošec poročal o politični situaciji, zlasti o zahtevah radičevcev glede vojske in drugih vprašanj. Dr. Korošec je zadovoljen s tem, kar je dosedaj naredil, zlasti s favoriziranjem Nemcev. Korošec bo podpiral Nemce samo zato, da bo nastopila v nacionalnih krogih revolucija. Izdal je naredbo, da se na ljudskih šolah v Vojvodini in v Sloveniji, kjer so Nemci v večini, otvori nemške vzporednice. Klerikalni poslanci pričakujejo sestanka skupščine in se zato niso razšli.

PREDAVEC GOVORI...

Beograd, 5. sept. Predavec je sinoči izjavil dopisnikom »Vreme«, da se bo po njegovem mišljenju skupščina sestala 20. t. m. ali pa malo kasneje. Nato je podal program dela skupščine in izrazil željo, da se skupščina čim prej sestane. Glede Radičeve izjave v »Slobodnem domu« povodom prepovedi komunističnih zborovanj, je Predavec izjavil, da se mu zdi ta izjava popolnoma normalna in logična. Po njegovem mnenju se komunistov ne sme preganjati, ampak počakati, da se bo videlo, kaj bodo storili. Ideja komunizma ni zdrava in se bo zrušila sama od sebe, v akcijo pa bo stopila zdrava ideja sodobne demokracije. Na vprašanje, kaj misli o zakonu o zaščiti države, je Predavec takoj začel napadati ta zakon kot reakcijo. Z zakonom o zaščiti države on ni zadovoljen. V glavnem gre tu za vzporeden princip demokracije in se bo trudil, da se ta zakon ukine.

750 DINARJEV POPOLNOMA NESPOSOBNIM INVALIDOM.

Beograd, 5. septembra. Ministrstvo za socialno politiko je že izdelalo načrt zakona o invalidih. Popolnoma nesposobni invalidi bodo dobivali 750 D mesečno invalidnine, ostali pa procentualno po svoji nesposobnosti.

URADNIŠKO VPRAŠANJE.

Beograd, 5. sept. Gotova je že uredba o povišanju draginskih dokladov za državne vpokojece. Nove doklade, ki bodo procentualno povečane po činu, bodo veljale od 1. junija. Celokupni izdatki za to povišanje so preračunjeni na 5 in pol milijonov Din mesečno. Uredbo mora prav tako odobriti ministrski svet, nakar jo šele uveljavi finančni odbor.

Beograd, 5. septembra. Uradniki so zbrali potrebno gradivo, na podlagi katerega je uradniški savez izdelal spomenico za izpremembo uradniškega zakona in zakona o razvrstitvi uradnikov. Predstavniki saveza so spomenico izročili pravnemu ministru, v kateri zahtevajo, da delegati saveza sodelujejo pri komisiji za revizijo uradniškega zakona in tudi pri razvrstitvi uradnikov.

vodja orjunašev iz Slovenije izjavil, da bo morala vlada pasti v Crikvenici. Na podlagi tega sta Maček in Predavec vložil intervencijo. Dalje so govorili o ostalih velikih županij. Na pripombo, da v Bosni ni nobenega srbskega velikega župana, sta Maček in Predavec odgovorila, da so od 8 velikih županov na Hrvatskem in Vojvodini 4 Srbi. Poleg tega je še šef policije v Zagrebu Gojković — Srb. Po končani seji sta se Maček in Predavec razgovarjala z novinarji in izjavila, da so njihovi odnosi napram vladi dobri in da vlada nadaljuje politiko, ki jo je obljubila v svoji deklaraciji. V pogledu premestitve vojakov iz južne Srbije v Slovenijo in na Hrvatsko, je Predavec izjavil, da to vprašanje še ni stavljeno na dnevni red, da pa se bo rešilo poleg ostal. vprašanj.

rabil v prvi vrsti za naročila, ki so v teku izvrševanja in ki so bila poverjena Nemčiji še pred nemško noto z dne 29. oktobra lanskega leta. Pričakuje se, da bodo na ta način še tekom letošnjega leta izvršena vsa naročila v Nemčiji.

SOVJETI SE HOČEJO POGAJATI Z MALO ANTANTO.

Beograd, 5. sept. Iz Dunaja poročajo, da so sovjeti stavili državam male antante na znanje, da se želijo sestati z zastopniki držav male antante radi pogajanj glede odnosov med sovjeti in malo antanto, zlasti pa glede vprašanja Besarabije.

IZPLAČILO URADNIŠKIH RAZLIK.

Beograd, 5. septembra. V finančnem ministristvu so, kakor doznajajo politični krogi, našli pokritje za izplačanje razlik državnim uradnikom. Finančni minister upa, da bo mogel izplačati razlike na plače že s 1. oktobrom. Seveda mora najprej cela zadeva v odobritev pred ministrski svet in nato pred finančni odbor, kjer šele postane pravnoveljavna.

RADIČEVCI INTERVENIRAJO.

Beograd, 5. sept. Podpredsednik HRSS Maček je danes bil pri svojem ministru radi intervencije v pogledu hrvatskih častnikov, ki so vpokojeni. Dalje je Maček dopolnil obiskal notranjega in prometnega ministra. Dr. Smoljan pa je obiskal danes poljedelskega ministra. Tako so si poslanci HRSS razdelili delo. Pri nacionalnih krogih v Beogradu pa vlada veliko ogorčenje nad drznostjo zastopnikov HRSS.

KOMUNISTIČNA PROPAGANDA V MALI AZIJI.

Beograd, 5. sept. Iz Carigrada poročajo, da je prišlo do napetih odnosov med sovjeti in Turki radi komunistične propagande v Mali Aziji. Sovjeti zbirajo svoje čete na Kavkazu.

»MIROLJUBNA BOLGARSKA.«

Beograd, 5. septembra. Bolgarski zunanji minister Kalfov je podal dopisniku »Vreme« v Ženevi propagandistično izjavo, v kateri očrtava razmere v Bolgariji kot najboljše in pravi, da se komunisti in zemljoradniki boje, da bi Bolgari dobili orožje. Dalje pravi Kalfov, da bi postal Todor Aleksandrov nekoliko mirnejši, ako bi nanj vplival Ljenu. Treba je delovati na duhovni pacifikaciji makedonskih emigrantov. Končno je Kalfov izjavil, da Bolgarija nima orožja.

FANTAZIJE »BALKANA«.

Beograd, 5. septembra. »Balkan« in »Dnevnik« ostro napadata Jovanovića, Ninčiča in Mišo Trifkovića in jih dolžita, češ da so oni krivi, da je prišla na krmilo blokaška vlada. »Balkan« še posebno povdarja, da hoče Hrasnica dobiti iz Graza v Sarajevo generala Potioreka. Dalje prinaša omenjeni list izjavo znanega novinarja Dušana Nikolačevića, da bo Nikolačević v svoji brošuri objavil vse odloke Pižonove.

Obtožba proti dr. Lazi Markoviću.

Beograd, 5. septembra. Današnje zemljoradniške »Novosti« objavljajo glavna kazniva dejanja, za katera se obtožuje bivši minister dr. Laza Marković.

Ta dejanja so: Dr. Laza Marković je dovolil trgovcu Avramu Leviju, da neposredno na Dunaju plača dolgove, namesto da bi to storil pri blagajni sekvestra. Izročil je premoženje pokojnega Djoke Horvatićev naslednikom, namesto likvidacijskemu fondu. Odobril je ukinitvev sekvestra nad posestvom grofa Mailatha za 170 tisoč dinarjev, a pozneje je bilo to posestvo prodano za 300 milijonov dinarjev. Dopusnil je razdeljevanje vojne odškodnine tedaj, ko je bilo izplačevanje ustavljeno. Odstopil je sekvestrirana posestva bratov Karač v Banatu za bagatelo, dasiravno so bila ta posestva vredna milijone. Iz blagajne sekvestra je obnovil hišo Marka Trifkovića. Šel je na roko Davidu

Buliju, da je ta izplačal neko obveznico iz leta 1920 po kurzu iz leta 1927 ter je s tem oškodoval državo za 3 milijone dinarjev. Odstopil je v Sloveniji neki zavod za impregniranje lesa zeli po ceni nekemu tuincu in je s tem oškodoval državo za 2.400.000 dinarjev. Odstopil je glavniice v Plani Scheussa in Schumacherja za bagatelo ter je na ta način oškodoval državo za več milijonov dinarjev. Premoženje Altruistične banke, ki je znašalo okoli 50 milijonov dinarjev, je odstupil delničarjem za pol drug milijon dinarjev. Njegovo postopanje s sladkorno tvornico na Čukarić in ki je last kneza Thurn-Taxisa, da je cela panamska afera. Ker je ukinil sekvester nad posestvi kneza Schönburg-Waldenburga (1700 hektarov), je s tem oškodoval državo za 50 milijonov dinarjev. Kakor zatrjujejo »Novosti«, se bo moral za večino teh dejanj zagovarjati Marković sam, ker ni sokrivcev.

Položaj fašistov se stalno slabša.

Vedno večje težave. — Odločna pisava opozicijskega tiska.

Rim, 5. sept. Včeraj bi moral širši odbor fašistovske stranke razpravljati o vprašanju o odnosih med fašisti in bojevnikih. Predvsem bi moral odbor prežvečiti vprašanje, kaj se bo zgodilo z onimi fašisti, ki so glasovali na zborovanju bojevnikov v Asissi za protifašistovsko resolucijo. Med njimi je tudi več poslancev. Toda odbor tudi sinoči ni sklepal o tem, zdi se, da najbrž na migljaj Mussolinija, ki se nikakor ne mara pre nagliti. Splošno mnenje pa je, da bi se mogel na ta način položaj fašistov še bolj poslabšati, ker bi v znak solidarnosti z izključenimi člani izstopilo gotovo še več drugih članov. Radi tega se je sinoči odbor bavil z vprašanjem imenovanja komisije petnajstoric, ki ima nalogo izdelati načrte za reformo ustave. Odbor je listo komisije, ki ji načeluje znani bivši prosvetni minister Gentile, takoj predložil Mussoliniju. Opozicijski tisk splošno niti ne računa več z reformo ustave, ker je prepričan, da bo Mussolini moral v najkrajšem času podati ostavko. Največja pogrška, ki jo

je mogel Mussolini napraviti v zadnjem času, je ta, da je poslušal nasvete ekstremistov, ki so za oborožen nastop proti opoziciji. Tudi doslej objektivni »Giornale d'Italia« piše, da se Mussolini zelo moti, ako misli, da ne bo mogoče najti naslednika, ki bi prevzel vlado. Naslednik se bo takoj našel in sicer najkasneje v 24. urah po nastopu krize. To pa bo človek, ki zna spoštovati javno mnenje. Mussolini naj si zapomni, da ni prišel na krmilo s pomočjo črnih strajc, ampak ker je imel za seboj večino javnega mnenja. Zdaj pa veje popolnoma drugačen veter! Javno mnenje je že prokletu nadlegovano po fašizmu. Končno svetuje list Mussoliniju, naj upošteva že enkrat javno mnenje in naj vzpostavi zopet zakon, ali pa naj se odreče oblasti. Saj ni izključeno, da bo zopet enkrat prišel na krmilo. Neapoljski »Matino« piše, da je prelom med liberalci in fašisti neizogiben. List pozivlja vse, naj vstopijo v vrsto liberalcev, ki dandanes odločuje le število včlanjenih ljudi.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza dne 5. septembra

Vrednote:

Srečke: 2 in pol odstotna renta za vol. škodo denar 117. Delnice: Celjska posoj. denar 200. Ljublj. kreditna banka denar 225. Merkantila banka denar 118. blago 122. Slavenska banka blago 103. Podjetja: Straj. ne tovarne in livarne denar 150, blago 164. Trbov. prem. dr. den. 480, blago 500. Zdrdu. papir. den. 123, blago 130. Založnica itd.: 4 in pol odstotne mom. zad. Dež. bke blago 93.

Produkti:

Pragovi 4—8 m dolž. od 5 cm napr. na drob. koncu frko. nakl. post. tek. m. blago 0.75, štakete od 1 m 40 cm dolž. napr. od 2 in pol do 4 cm debl. blago 0.50. Trami od 4 — 13 m dolž. 8/8, 8/11, 11/11, 11/13, 13/16, 16/19, 16/21, 19/24, 21/27, frko meja blago 440. Deske III. frko meja den. 530. bordonali frko meja 516 Dn denar: drva suha bukovka frko nakl. post. kon. 3 vagona den. 28, blago 28, zaključeno. Ogje I. vilana 122.50 din. pšenica dom. frko I. denar 385, pšen. bačka frko Bačka pos. blago 358, pšen. bačka par. I. blago 420, koruza I. zabata frko I. denar 345, koruza def. po vzorcu par. I. blago 310, oves bačka par. I. 335, laneno seme po vz. par. I. kol. 1 vag. denar 675, blago 675 zaključeno. Suhe gobe po kakovosti denar 46—52. krompir suh zdrav prov. slov. den. 120, blago 130. Čebula frko štaj. post. blago 140, jabolka obrana I. frko nakl. post. blago 150, seno prešano sladko frko I. denar 75. Vino belo dom. hrvn. štaj. po vz. frko nakl. post. denar 710, pšenič. otrobi bito za netto frko I. blago 245.

Zagreb, 5. septembra. Devize: Curih 14.365—14.465. Pariz 4.025—4.075. Praga 2.28—2.31. New York 75.50—76.50. London 340.50—343.50. Trst 333.15—336.15. Dunaj 0.1073—0.1093. Valute: dolar 74.75.

Trst, 5. septembra. (Predborza.) Beograd 30.15—30.25. Pariz 121—121.75. London 101.60—101.70. New York 22.57—22.62. Curih 414—426. Praga 67.50—67.75. Dunaj 0.0318—0.0320.

ZAGREB V CURIHU 7.05.

Curih, 5. septembra. Zagreb 7.05. Praga 15.90. New York 5.31. London 23.67. Pariz 28.—. Milan 23.25. Berlin 1.265. Dunaj 0.0075.

NA BOLGARSKEM ZAPIRAJO KOMUNISTE.

Beograd, 5. sept. Iz Sofije poročajo, da so tamošnje oblasti ponovno pričele tajno zapirati komuniste.

Kongres slovanske agrarne omladine v Ljubliani.

Sprejem gostov.

Danes dopoldne se je otvoril v veliki dvorani Narodnega doma I. redni kongres zveze slovanske kmetijske omladine. Poleg delegatov in članov zbora utemeljiteljev se ga udeležujejo mnogoštevilni gostje, zastopniki vseh slovanskih narodov. Sprejem gostov, ki so se pripeljali včeraj popoldne s praškim brzovlakom je tako v Mariboru, kakor v Celju in Ljubljani prirčen. Zlasti lep sprejem so priredili zunanjim gostom v Mariboru, odkoder so čehoslovaški, poljski in bolgarski zastopniki poslali pozdravno brzovlakovo kralju Aleksandru. V Celju je pozdravil goste bivši poslanec Drogenik.

Slovanski gostje.

Kongresa slovanske agrarne omladine, ki se je otvoril danes dopoldne v Narodnem domu se udeležujejo odlični zastopniki kmetijskega gibanja v slovanskih državah.

Poleg oficijelnih delegatov češke agrarne omladine, ki ji načeljuje tajnik zbora ustanoviteljev zveze slovanske zemljoradniške omladine inž. Černohorsky, je došlo na kongres tudi mnogo čehoslovaških gostov, med njimi poslanci Beran, Hnidek in Mašata, glavni tajnik MAB inž. Fiedler in urednik »Venkova« g. Žmoranc. Poleg češkoslovaških delegatov se udeležuje kongresa tudi mnogo ekspertov iz gostov. Češkoslovaški minister za kmetijstvo dr. Hodžža dospe v Ljubljano šele tekom jutrišnjega dne, ker se je moral kot resortni minister udeležiti otvoritve gospodarske razstave na Slovaškem in se odpelje z Dunaja šele v petek.

Poljakov je došlo okoli 20 delegatov. Kongresa se udeležijo tudi 8 poljskih poslancev. Nad 20 Poljakov se pripelje na kongres iz Carigrada, kjer so se udeležili velike gospodarske razstave.

Med Bolgari je najodličnejši gost bivši poljedelski minister za Stambolijskijeve vlade A. Obbov, ki je došel včeraj s češkimi in poljskimi gosti skupaj. Skoro vsi bolgarski delegati, med njimi Dimitrij Iljev, Nikola Velez, Spasoje Najdenov, Nikola Zaharjev, Ivan Popov in I. Vlkov so bili pod Cankovo vlado zaprti po letih, v katerih so preživeli od tri do enega leta. Vsi bolgarski gostje so odlični bojovniki kmetijske misli. Nikola Zaharjev je bil prvi predsednik zbora ustanoviteljev zveze slovanske kmetijske omladine, ki bi morala imeti svoj prvi kongres že lani v Sofiji in sicer ravno v času, ko je nastal prevrat in je bil od pristašev Cankove na zverinski način umorjen bolgarski ministrski predsednik Stambolijski. Kongres je radi nastalih razmer odpadel, Zaharjev pa je bil v ječi v Sofiji skoro do zadnjega časa. Medtem časom je vodil njegove posle g. G. I. Vlkov, glavni urednik glasila bolgarskih emigrantov, v Pragi »Zemljedelskega Znamaka«.

Med bolgarskimi gosti je tudi bivši bolgarski poslanec Todorov, zet Stambolijskega. Kongresa se bržkone udeležijo tudi Canjev, eden največjih bolgarskih zemljoradniških intelektualcev, ki ga je sam Stambolijski označil za svojega naslednika.

Na kongres so došli zastopniki Lužičkih Srbov, Belorusov in Rusov, ki so

se večinoma pripeljali v Ljubljano včeraj popoldne s Čehoslovaki in Poljaki. Jugoslovanski gostje so dospeli nekateri že pred dnevi. Danes ponoči so došli vsi zemljoradniški poslanci beograjske skupščine s predsednikom parlamentarnega kluba posl. Vojko Lazićem in glavnim tajnikom zemljoradnikov dr. Urošem Stajićem. Zemljoradniški klub se udeležil kongresa polnoštevilno. Na kongres so došli zastopniki zemljoradniškega pokreta v Bosni, Dalmaciji (Sibenik), iz Srbije, Hrvatske. Sreča, sploh iz vseh kraljev naše države. Omeniti moramo tudi delegata mednarodnega agrarnega biroja v Pragi inž. Jakovljeviča in inž. Račiča.

Kongres slovanske kmetijske omladine tvori živo sliko bratske slovanske kmetijske vzajemnosti. Na njem so zastopani skoro vsi slovanski narodi.

Sprejem v Mariboru in Celju.

Nad vse prirčen je bil sprejem slovanskih gostov na poti v Ljubljano včeraj popoldne v Mariboru. V Mariboru so pristaši samostojne kmetijske stranke pripravili na posebnem oddelku perona, ki ga je dalo načelnstvo postaje sporazumno s carinsko oblastjo uslužbo na razprago, tri mize, pri katerih so postregli doše goste s krasnim štajerskim vinom in pripravljenim prigrizkom, ki so ga aranžirali predsednik oblastnega odbora SKS g. Lipovšek z velikim številom odborikov. Gostom so stregle dame, na čelu jim gospe dr. Vošnjakova.

Ko je vlak pripeljal na kolodvor, je poslanec Pucelj sprejel goste med burnim pozdravljanjem občinstva ter jih spremil na peron, kjer jih je predstavil zastopnikom oblasti in raznih korporacij.

Prvi je pozdravil goste župan mesta Maribora g. Grčar, ki je v jako lepem nagovoru v imenu mariborske mestne občine izrazil veselje nad prihodom slovanskim bratom, pri čemur je naglašal, da je ideja, ki je privedla drage slovanske brate v našo zemljo ena najpomembnejših in najpomembnejših. Za njim je pozdravil goste kot zastopnike velikega župana mariborskega, načelnik oddelka za kmetijstvo inž. Zidanšek, ki je naglašal posebni pomen zemljoradniškega gibanja.

Kot predsednik češkoslovaške lige in v imenu Sokola je pozdravil goste prof. dr. Ljudevit Pivko, za njim pa v češkem jeziku predsednik češkega kluba v Mariboru g. Burš. V imenu Jugoslovanske Matice je pozdravil goste g. prof. Ribarič, čegar govor je bil sijajen slavošpev slovanski ideji in vzajemnosti ter je izzval veliko navdušenje tako med mariborskim občinstvom, kakor tudi med gosti samimi. Povsem odkrito je izrazil misel, da je ravno ta mladina, ki prihaja v Ljubljano na vseslov. zemljoradniški kongres, poklicana, da ustvari brez vsakih mej in razlik eno samo državo od Triglava do Carigrada, ker smo si vsi južni Slovani bratje. Naglašal je potrebo, da se ta ideja čimprej uresniči in udeleži. Njegov temperament in po obliki dovršen govor je izzval veliko odobravanje.

Za prof. Ribaričem je pozdravil goste v imenu Orfune prof. Kenda, za

njim pa v imenu parlamentarnega zemljoradniškega kluba posl. Ivan Pucelj v kratkem govoru, naglašajoč, da so dragi slovanski bratje prišli v svojo hišo in da v takem trenutku ni treba mnogo besed.

Nato je govoril bivši bolgarski kmetijski minister Obbov, ki se je zahvalil v imenu gostov za prirčen sprejem. Gosp. Obbov je bil vidno ganjen, ko je videl koliko razumevanja med našim narodom za mučeništvo in trpljenje bolgarskih kmetov. Zatem je govoril v imenu Čehoslovakov g. Hofman, zastopnik osrednje zveze češkoslovaških kmetijskih združenj, v imenu Poljakov pa je v zelo temperamentnem govoru g. Platner nazdravil našemu narodu in hrabremu kralju Aleksandru, nakar je vojaška godba zaigrala državno himno. Medtem so zastopniki slovanskih delegacij podpisali pozdravno brzovlakovo Ni. Vel. kralju Aleksandru, ki jo v naslednjem objavljamo.

POZDRAV SLOVANSKIH GOSTOV KRALJU ALEKSANDRU.

Ob prihodu na jugoslovensko zemljo so slovanski gostje odposlali včeraj iz Maribora nastopno brzovlakovo:

NJEGOVOM VELIČANSTVU KRALJU ALEKSANDRU

BEOGRAD.

Kao izaslanici čeških, poljskih in bugarskih zemljoradniških organizacija, koji putujemo u Ljubljano na kongres slavenske zemljoradničke omladine, sretni smo, što možemo, stupajući preko granice, poslati svoje najodanije pozdrave Vašem Kraljevskom Veličanstvu kao poglavaru lepe seljačke Jugoslavije. I želimo svu sreću Vašem Veličanstvu, Visokom Kraljevskom Domu i celom narodu.

Zatem so dame postregle gostom s prigrizkom, a žal vsled kratko odmerjenega časa so morali le prežgdati zopet vstopiti v vlak. Med vožnjo po zeleni štajerski so se gostje divili lepoti naše domovine, ter pokazali živahno zanimanje za kmetijske ustanove.

V Celju je vlak obstal samo za minuto, vsled česar ni bil mogoč večji sprejem. Vendar pa je to priliko uporabil bivši poslanec g. Drogenik, da je kot zastopnik organizacij samostojne kmetijske stranke v temperamentnem govoru pozdravil goste, posebno prirčno pa ministra Obbova.

Prihod gostov v Ljubljano.

K včerajšnjemu sprejemu bratskih slovanskih gostov, ki se ga je udeležilo mnogoštevilno ljubljansko občinstvo, so prišli na ljubljanski glavni kolodvor zastopniki državnih oblasti in raznih korporacij, med njimi veliki župan ljubljanske oblasti dr. Šporn, češkoslovaški generalni konzul dr. Beneš, načelnik oddelka za kmetijstvo Ivan Sanchin, načelnik v ministrstvu za kmetijstvo Miloš Štiber, predsednik Češkoslovaške obce v Ljubljani geom. Ružička, predsednik Češkoslovaške-jugoslovanske lige dr. Ivan Triller, predsednik društva prijateljev poljskega naroda dr. Mole, predsednik zveze kmetijskih fantov in deklet dr. Fuchs I. dr.

Ko se je pripeljal praški brzovlak z nekoliko zamude radi sprejemov v Ma-

riboru in Celju, je godba dravske divizije pod vodstvom kapelnika dr. Čerina zasvirla »Kde domov moj«, po zraku so zaorili navdušeni pozdravni vzkliki na peronu zbrane občinstva, iz vagonov vlaka pa so odzdravljali slovanski gostje, s katerimi se je pripeljal tudi bivši bolgarski minister za kmetijstvo v času Stambolijskijeve vlade. g. Obbov.

Pozdrav predsednika pripravljalnega odbora.

Ko so gostje izstopili, burno pozdravljeni, so izmenjali pozdrave slovanski gostje in zastopniki oblasti ter korporacij, nakar je predsednik ljubljanskega pripravljalnega odbora za kongres slovanske zemljoradničke omladine stud. med. g. Tomšič pozdravil doše goste z nastopnim nagovorom:

»Bratje! Prihajate iz svoje daljne domovine, da tukaj z nami posvetite svoje vzvišene moči v blagor našim narodom in vsemu človeštvu. Jugoslovenska omladina Vas radostno sprejema na svoji zemlji, ki Vam nudi svoje materinsko naročje tukaj, kakor ga zamore nuditi samo ljubeca mati svojim vernim otrokom.

Tebi sobojevniku našega velikega vzora Stambolijskega, tovariš Obbov (Burni slava-klici) se klanja jugoslovenska omladina v globokem spoštovanju in te prirčno pozdravlja.

Pozdravljamo prirčno drage nam poljske goste, ki so prihili med svoje južne brate, da vnovič okrepe zvezo ž njimi, pozdravljamo češkoslovaške brate, s katerimi smo vedno delali v bratskem sporazumu, pozdravljamo naše brate lužičke Srbe, zastopnike najmanjšega slovanskega naroda, ki brani trdno s svojo žilavostjo svojo posest, — vsem kličemo bratski — žive! Pozdravljamo zastopnike Belorusov in Rusov, — naj bi vsem našim milim gostom bila jugoslovenska strela prijetna in prepričani naj bodo, da jih sprejemamo z odprtimi rokami. Žive!!

Pozdrav velikega župana.

Zatem je pozdravil doše slovanske goste veliki župan ljubljanske oblasti dr. Šporn, ki je v svojem govoru naglašal, da sprejema naša država kot pretežno poljedelska zemlja goste kot zastopnike slovanskih poljedelskih organizacij najprirčneje z željo, da bi rodil kongres slovanske zemljoradniške omladine najboljše uspehe. Kot zastopnik državne oblasti jih najprirčneje pozdravlja.

Govori gostov.

Izmed gostov se je prvi zahvalil za pozdrav in sprejem lužički Srb g. Jan Cyž (Žuricy), ki je izrazil pozdrave v imenu vseh lužičkih Srbov, zlasti pa kmetov, ki tvorijo 75 odstotkov lužičkosrbskega naroda. Govornik je naglašal potrebo slovanske solidarnosti in zedinjenja vseh slovanskih poljedelcev radi dosege skupnih ciljev.

Za njim se je zahvalil za pozdrave in sprejem

Belorus g. Klovsoč,

ki je naglašal, da se je tudi 16 milijonski beloruski narod, od katerega žal živi še 5 odstotkov pod tujim jarmom, začel organizirati na podlagi idej agrarizma, ki edino zamorejo prinesiti beloruskemu narodu kakor vsem drugim slovanskim narodom mir in zadovoljstvo. Treba se je zediniti, treba je sodelovanja starejših z mlajšimi, treba je širiti idejo agrarizma, ki naj živi.

Nato je govoril

Rus g. Budrejev (Praga),

ki je povdarjal, da se čuti vsa dijaška mladina iz Rusije, ki tvori v češkoslovaški organizaciji zemljoradniške omladine svojo posebno zvezo ruskih zemljoradnikov, kot del velike slovanske zemljoradniške družine, kot poljedelci, ki delajo in naj si bodo to dijak, agronomi, inženirji itd.

Poljak g. Kaminski

se je v iskrenih besedah zahvalil za sprejem ter naglašal, da prihajajo Poljaki med jugoslovanski narod z najprirčnejšimi čustvi.

Čehoslovak g. Hrdina

je v svojem govoru povdarjal, da je v dobi, ko so sedaj osvobojeni slovanski narodi trpeli stoletja pod tujim jarmom, prestal največ muk in trpljenja poljedelski narod, ki pa je kljub temu ohranil svojo narodnost in obvaroval slovanstvo pogube. Kmetje vseh slovanskih dežel so dajali življenje za ideje slovanstva. Živeli so in umirali ter so pripravljali umirati tudi v bodoče za skupne ideale. Čehoslovaki so prihajali k bratskemu jugoslovanskemu narodu v najtežjih časih in tudi v bodoče zvestoba ne sme propasti. Prišli bodo časi, ko se bo iz teh dveh narodov storil en sam veliki narod, in to bo mogoče doseči le z izvedbo načel agrarizma. Sporoča pozdrave vseh agrarcev češkoslovaške republike.

Bivši bolgarski poljedelski minister Obbov.

Z viharnim odobravanjem in navdušenim pozdravljanjem od občinstva je bil sprejet govor bivšega poljedelskega ministra v Stambolijskijevi vladi g. A. Obbov, ki je naglašal, da prihajajo Bolgari v Ljubljano z iskreno radostjo, ker slovi Ljubljana kot slovansko gostoljubno mesto. Vsi čutijo, da je to njihov kraj in da bodo tu naleteli na bratska čustva. Zastopniki bolgarskih zemljoradnikov ne prihajajo v Ljubljano samo kot predstavniki agrarizma, prihajajo tudi kot Slovani k svojim rodnim bratom. Na kongresu slovanske zemljoradniške omladine v Ljubljani se bodo postavili temelji veliki skupni organizaciji slovanskih narodov. Duh velikega pokojnika Stambolijskega (Burni slava-klici) bo vladal med njimi, duh onega Stambolijskega, ki ni samo organiziral bolgarskih kmetov, temveč je tudi streljal za tem, da postanemo pravi Jugoslovenci, da se tudi Bolgari združijo z ostalimi jugoslovanskimi narodi, da zavlada povsod v vseh slovanskih kraljih pravi mir in red. G. Obbov se je nadalje v iskrenih besedah zahvalil za bratsko gostoljubje, ki je povsod značilen znak slovanstva. Svoj govor je končal z vzkliki: Slava Stambolijskemu, žive Ljubljana, žive slovaška ideja, žive slovaško delo, pravi napredek slovanskih narodov!

Govor bivšega ministra g. Obbova je navzoče občinstvo sprejelo z živahnimi vzkliki. V splošnem so bili govori in pozdravi vseh došlih slovanskih gostov sprejeti z navdušenim odobravanjem.

Po sprejemu so se gostje odpeljali z avtomobili v svoja stanovanja. Večina gostov je nastanjena v hotelih Union, Slon in Štrukelj, v akademskem kolegiju, v invalidskem domu in drugod.

Jaques Cesaire:

Dolg v krvi.

Muhamed ben Jeni je hvalil Boga, ki za je obsul z dobrotami. Sijajno se je vpeljal v življenje s tem, da je lastnoročno ubil 14 poslednjih potomcev rodbine Ben Uzuna, katerega prednik je ubil Muhamedovega očeta in dva strica. In kljub temu, da pri Kabilih maščevanje izziva maščevanje in da je prelita kri plod novih ubojstev, je preteklo dvajset let in Muhamed ben Jeni ni bil pozvan, da plača sveti dolg, svoj krvavi sveti dolg.

Res je, da je odhajal z hiše obdan od takega spremstva, da ni nikomur prišlo na um, da bi ga napadel.

Ta previdnost pa je bila sedaj odveč. Poslednji Ben Uzun je spal pod zemljo svoje zadnje spanje. In Muhamed ben Jeni, spoštovan od vsega sveta, bogat in prebogati, je bil eden najuglednejših in najmočnejših ljudi v deželi.

Natančno se je držal običajev svojih prednikov in dasi se je šestokrat ženil, vendar je imel vedno le eno ženo. Kakor hitro pa mu vsakokratna žena ni več ugajala, jo je spodil. V dvajsetih letih je imel 10 zakonitih žen, ki so po vrsti žrtvovalе svojemu gospodarju mladost, svoje dražestni in lepoto. Podil je žene od sebe, toda čuval je sinove, ki so mu jih rodile in ki so se s spoštovanjem zbrali okoli plemenitega očeta.

Davno je že dopolnil 40. leto in je izgledalo, da je njegovo ljubezensko življenje končano, ko se je Muhamed ben Jeni nesmrtno zaljubil v tako divno de-

klico, katero je spoznal ob vaškem studencu.

Imela je bujne lase, ki so ji v polžkih padali na pleča, črne, nenavadno mile oči, otožen nasmešek na ustnicah, krasen vrat in vitek stas. Pozdravil jo je in ona mu je odzdravila, naklonivši se resno z glavo. Drugi dan je zopet prišel k studencu in je bil silno nemiren. Ona se mu je nasmehnila, toda ni je smel nagovoriti. Nekaj dni ga potem ni bilo k studencu, a nekega jutra se je zopet pojavil. Tedaj ji je dejal:

— Jaz sem Muhamed ben Jeni...

Hiša, ki jo vidiš na bregu onstran klanca, je moj dom.

Izgnil je roko proti zapadu, a za tem proti vzhodu:

— Vsi ti vinogradi in sadovnjaki pripadajo meni.

Ona je povesila glavo in odgovorila:

— Jaz pa sem siromašna deklica. Nimaš niti staršev niti premoženja in se preživljam s svojim delom...

Muhamed je naglo povzel:

— Ti si lepa. Najlepša žena si, kar sem jih kdaj videl. Odkar sem te na tem mestu prvič srečal, mislim samo na tebe. Cele noči ne morem spati, ker mišlim na tebe. Vidiš li tam Curcuro, katere vrhovi delijo nebo? Prehodil sem jo podolgem in počez, da bi utrudil svoje telo in zvečer sem se zgrudil na posteljo kot mrtev... Nič ni pomagalo. Tvoja slika mi je neprestano lebdela pred očmi in nisem mogel najti spanja... Kako ti je ime, dekcle?...

Nasmehnila se je in pokazala svoje ostre zobe, prozorne, kot biser,

— Selma mi pravijo.

— Selma, hočeš postati moja žena? Deklica je odkimala.

— Vzel me boš, potem pa spodil, ko boš zadovoljil svoje želje...

Stopil je poleg nje in jo prijel za roko:

— Zakaj govoriš tako? —

— Zato, ker bi napravil s menoj prav tako, kakor si s prejšnjimi ženami.

— Slednjič, kakor pač bo. Vsakdo mora izvršiti svojo dolžnost na tem svetu. Biti hočem tvoja žena, ako tako želiš.

Cez nekoliko dni je bila poroka v mali mošaji v Tama Hall.

Ko je Muhamed popeljal mlado ženo v svojo hišo in jo posadil na razkošne preproge, je pomislil, da ga je Alah napravil za najsrečnejšega človeka na svetu.

Na jesen svojega življenja je dobil ženo, ki je bila mlajša, lepša in bolj dražestna od vseh, kolikor jih je do sedaj imel. In zazdelo se mu je, da se mu je povrnila mladost...

Spal je in sanjal o slasteh, ki ga čakajo.

Ona se je izvekle iz njegovega objema. Bleda svetloba je razsvetljevala sobo. Sedeč na postelji je gledala Selma Muhameda ben Jenija. Dvignila se je

polagoma in poiskala torbico, v kateri je imela svoje siromašne stvari. Izmed teh je izvlekla nož in se vrnila ter sedla zopet na posteljo. Muhamed je trdno spal in je bil obrnjen v stran, tako da so bila njegova ledja obrnjena proti Selmi. Tedaj mu je ona z naglim in sigurnim sunkom porinila nož v pleča in ga pustila notri. Muhamed se je silno stresel, se dvignil na ležišču in dušec se s krvjo spregovoril:

— Ti... Selma...

Ona pa je molila k Alahu, naj zadrži Muhameda tako dolgo pri življenju, da mu pove, kaj ji leži na srcu.

— Da, jaz sem te ubila, Muhamed ben Jeni, jaz, tvoja zakonita žena Selma, poslednja potoma Ben Uzuna. Ti si pobil vse moje brate. Nisi pa vodil računa o meni, ker sem bila mala deklica...

Na divjaški način si se maščeval nad mojimi brati... Bil si mi dolžan kri. Ah, vedela sem, Muhamed, da mi boš nekega dne plačal dolg... Izvršila sem svojo dolžnost in sem zadovoljna.

Hotel je, da dvigne roko in da ji nekaj reče; toda kri mu je vdarila na usta in glava je omahnila na zglavje.

Selma je vzela vode in smokey, ker je vedela, da jo čaka dolga pot. Nato pa je stopila iz sobe na hodnik, odprla vrata in odhitela v vedro, zvezdano noč...

LJUBLJANSKI SOKOL

nabira za polhograjske poplavljenice in za pogorele Sokole v Strumnici.

Als.

Prevarani poet

Mislil je, da je sedel na Pegazu — pa je čepel na oslu, ki ga je nesel počasno mimo zlatih vrtov. Na vejah čudovitih dreves so sedele bajne ptice. Rad bi imel eno. Segel je po puško in snel z rame — veliko gosje pero.

Jezdil je dalje. Prišel je do ribnika z zlato vodo. Zlate ribice so žvigate v njem, čarobne deklice so se igrale z njimi.

Najlepšo bi bil rad objel. Stegnil se je k njej — in objel je škrbasto cornico.

Tako je bil jezen, da bi bil najraje ubil Pegaza, ki se je norčeval iz njega. Zamahnil je nad njim in se zbudil.

Sedel je za pisalno mizo. Z levega je objemal Aškerčev kip, z desnico je pa brozgal po razlitem črnilu.

»Oj, ti prokleti poet,« se je jezil sam nad seboj, »tako je, če jahaš Pegaza po dnevu in ne po noči!«

OBLEKE

narejene največja izbira

samo v trgovini

O. BERNATOVIĆ
MESTNI TRG 5

Voditelj čehoslov. zemljoradnikov.

Čehoslovaško zemljoradniško gibanje, ki igra danes v notranjem življenju čehoslovaške republike pomembno vlogo in ki prodira tudi z vsemi silami mejo in v skuša doseči skupno delo vseh slovanskih poljedelcev se mora zalivali za ta svoj razvoj predvsem in večinoma edino delu svojega voditelja, predsednika Republikanske stranke poljedelskega in obrtniškega ljudstva, sedanjega predsednika vlade čehoslovaške republike Antona Švehla.

Predpogoj zdravega razvoja vsakega gibanja je življenjska sposobnost in zmiselnost njegovega programa, ki mora biti zopet jasno izdelan in v svojih temeljih čim najbolj trden. Predpostavka za to je ideološka osnova gibanja, formulirana na znanstveni podlagi in odgovarjajoča psihologiji onih slojev, ki jih združuje gibanje.

Ta program in idejna formulacija se je sijajno posrečila na čehoslovaškem Antonu Švehlu. Postal je ustvaritelj čehoslovaškega agrarizma, za katerega so njegovi predniki, počenši s prvimi bojevniki za osvobodjenje kmeta izpod jarma kapitala in liberalnega meščanstva, Alfonzom Štastym, položili trdne temelje.

Če preiskujemo vzroke uspešnosti Švehlova dela, njegove popularnosti med čehoslovaškimi zemljoradniki in njegove avtoritete, ki jo uživa med vsemi delavci gibanja, potem vidimo, da izhaja iz tega, da je ostal Švehla kljub temu, da je hitro postal voditelj stranke, vselej in ob vsaki priliki kmet, da je pri vseh svoji ogromni inteligenci in obsežni filozofski naobrazbi vedno ostal zvest načinu mišljenja zemljoradnika. Dal mu je samo osredotočen izraz, prodirajoč do jedra problema in trpljenja poljedelskega ljudstva in govoril je tako jasno vsem in za vse.

K najboljši značilnosti črtam Švehlova političnega profila spada predvsem njegov zmisel za demokracijo (ki je vanj skoraj vtelesena) in pa njegov pozitiven nazor na vse stvari in na vse pojave. Švehla ne pozna negacije in jo natančno odklanja. Njegova sposobnost ustvarjati pozitivne vrednote ga je na-

redila za pravega organizatorja mlade čehoslovaške države, katere notranje politično življenje že pet let uspešno vodi, bodisi direktno kot član vlade ali pa indirektno kot predsednik izvrševalnega odbora koaliranih parlamentarnih strank. Po njegovi zaslugi je preživela čehoslovaška republika svojih prvih pet let samostojnosti brez večjih socialnih in gospodarskih stresljajev, katerih žrtev so postale vse države okoli nje in je šla po cesti postopne konsolidacije.

Morebiti se komu zdi, da se oddaljimo od prvotnega namena teh vrst, če pišemo o državniški sposobnosti Švehla. Vendar pa storimo to vsled tega ker izhajajo iz njegovega pojmovanja o poslanstvu in nalogah poljedelskega ljudstva v državi in narodu.

Kmetovalec, lastnik zemlje in pridelujoč kruh, je temelj države. Človek se je združil z zemljo, da bi stvoril državo. Kmetovalčevo razmerje do države mora biti zaradi tega samo pozitivno. Kakor daje kmetovalec svojemu narodu kruha, tako mu mora dati tudi pravne sile, ki so v njem. Kmetovalec se je zato tudi povzpел kot neposredni nosilec države in narodne ideje.

Državotvornost čehoslovaškega agrarizma izhaja samoposebi iz teh ideoloških temeljev in ni samo posledica sile zemljoradniške stranke, ki je danes na čehoslovaškem najmočnejša.

Nasprotno je to silno stališče stranke povzročila samo dovršena organizacija, v kateri se je Švehla od početka izkazal kot najposlednejši iniciator, in to vsled tega, ker se je zavedal, kaj hoče. Ta zavednost svojega cilja in sredstev za doseg tega cilja je dala silo zemljoradniškemu pokretu na čehoslovaškem.

Agrarizem ni Švehli sredstvo k izvajanju gotove politike, temveč njegova politika, kakor tudi vsako drugo njegovo dejanje mu je sredstvo k agrarizmu. Prav ta pozitivni Švehlov odnos do agrarizma, katerega prvi ideolog je on, pa je naredil iz njega dragocenega in nenadomestljivega voditelja kmetijskega gibanja na čehoslovaškem, ki brez njega ne bi bilo tako trdno, ker se ne bi opiralo na sigurno ideološko podlago.

dolgi lestvami, na katerem bodo slovanski možje igrali harmoniko. Končno bo tu sodelovalo po nekem čudežu — če je resnica — tudi vseh 11 zastopnikov zemljoradniškega kluba v Beogradu.

Isti kmetijski list javlja, da plačajo vsi udeleženci na železnici samo polovično vožnjo in da velja ta olajšava od 3. do 11. septembra. Iz tega se vidi, da je nekemu uspelo, da pridobi za ta slovanski seljaški švindl tudi beograjsko vlado.

Ves ta kongres je poln napiljenosti, neresnosti, gosposke lažnosti in gosposke podlosti. Je v resnici neverjetno, da se v naši demokratični dobi, in vrhu tega še pod novo parlamentarno vlado, drznejo nekaki kapitalistični spekulanti in gosposki praznoglavci izrabljati slovansko oziroma vseslovansko idejo in seljaški pokret tako nerazno in slabo. Očitna je namreč umazanost hoteti pokazati svetu, da predstavljajo ti kapitalistični hlapi sploh kakšen seljaški pokret in plačnici nasilne centralistične vlade svobodni in v vseslovansko idejo. V ostalem pa ne bo vsa ta gosposka parada prinesla njenim prirediteljem niti enega mandata, oni pa so ta kongres priredili samo zato, da bi ulovili še kak mandat.

Tako se glasi pristaški napad mirotvorca Radića. Ni treba poudarjati, da ni ta napad nikogar presenetil, še manj pa dosegel. Jeza hrvatskega čudotvorca in mirotvorca je namreč umljiva. Toliko se je vozil gospod Radić naokoli, da postane član kakršnekolik internacionalne, sedaj pa se snuje v Ljubljani realna in najbolj splošna seljaška internacionala in gospoda Radića ni poleh. In on manjka samo zato, ker je neresen, ker noče nihče njegovega diktata in zato grmi iz Zagreba gospod Radić v onemogli jezi, zato psuje ko stara babura.

Dobro je, da se je gospod Radić primerno predstavil javnosti, bo vsaj preje konec njegovega komedijanstva in njegove demagogije.

H koncu bodi pribito samo še to, da je Radić na strani morilcev Stamboljskega in zagovornik vlade Cankova, največjega krvnika bolgarskih kmetov.

Propadanje komunistov.

Kakor na Češkem, tako je v zadnjem času tudi na francoskem komunistično gibanje zelo padlo. Najznamenitejši komunisti zapuščajo stranko, ki postaja vedno manj pomembna in tako stranka tretje vrste.

Kot eden prvih je zapustil komunistično stranko Frossard, ki je eden ustanoviteljev stranke. Z njim je odšla cela vrsta priznanih novinarjev in inteligentov, ki sicer ne znajo urejevati »L'Humanité«, kakor je proglasila Moskva, ki pa so zato dokazali, da sijajno urejujejo list »Paris Soir«, ki je v kratkem času popolnoma izpodrinila »L'Humanité«. Komunistično glasilo se sicer tolaži, da so odšli samo buržuji, ki itak ne spadajo v delavsko stranko, toda tolažba »L'Humanité« je slaba, ki ne more nikogar prepričati, ker s Frossardom je odšlo tudi 18.000 delavcev pariškega okrožja.

In ko so začeli ljudje zapuščati ko-

munistično stranko, so pričeli komunistični generali s čiščenjem. Iz uredništva »L'Humanité« so vrgli štiri urednike naravnost na cesto. In to urednike, ki so bili še za časa Jaurésa pri listu. Svoje postopanje so utemeljevali generali s tem, da ima stranka prevelike deficite in da znaša samo mesečni deficit »L'Humanité« 140.000 frankov. Za inteligenco komunistični generali seveda niso žalovali, ker ta jim je bila itak samo neljuba konkurenca. Hudo pa je bilo, ko so začeli z inteligenco odhajati tudi delavci in ko je padlo število članov komunistične stranke od 85.000 na 50.000.

Francoz je preveč samostojen, da bi poslušal tujo komando in preveč premišljuje, da bi dal polno moč ljudem, katerih ne pozna in kateri ne poznajo njegovih potreb in zahtev. Zato se francoski delavec ni mogel nikoli ogreti za moskovsko internacionalo. Recite mu, da je nujno braniti interese francoskega delavca z revolucijo in Francoz bo to razumel in odšel na barikade. Toda za moskovske dogme se ne bo zmenil.

V Belgiji se o komunistih, ker so tako maloštevilni, da sploh ne pridejo v poštev, ni niti govorilo. Ni izgleda, da bi se tu komunisti popravili. Enako slabo stoji komunisti tudi v vseh ostalih se-

Zasedanje Zveze narodov.

Govor Mac Donalda.

Včerajšnja seja je bila posebno pomembna vsled govora Mac Donalda. Za sejo je vladalo največje zanimanje in dvorana je bila natlačeno polna. Popolna tišina je zavladala, ko je stopil na govorniški oder Mac Donald in pričel svoj govor.

Uvodoma svojega govora je izrazil Mac Donald svoje veliko zadovoljstvo, da se more osebnostno udeležiti seje zasedanja Zveze narodov, ki postaja vedno bolj važna in potrebna. Angleška vlada bo storila vse, da se avtoriteta Zveze še poveča. Napačno je namreč mnenje, da je bila svetovna vojna zadnja vojna, temveč vojna nevarnost obstoji še vedno.

Velika opasnost je v tem, ker se skuša varnostno vprašanje rešiti iz vojaških vidikov. Toda blagostanje narodov ne sme nikdar odviseti samo od vojaške sile. Vprašanje varnosti je bolj notranje ko zunanje vprašanje. Sami se moramo pripraviti za rešitev tega vprašanja. Dobro je, da je Zveza narodov izdelala načrt za splošno razorožitev in garancijski pakt. Toda to še ne zadostuje in varnosti se je treba, da se ne obnovi položaj, kakor je bil leta 1914. Angleška vlada ne bo pod nobenim pogojem podpisala dogovora, ki bi dovedel do tega.

Precej obširno je nato govoril Mac Donald o nedostatkih Zveze narodov. Glavna napaka Zveze pa je, da je ne popolna, da manjka v njej Amerika, Nemčija in Rusija. Amerika je nezaupna in priznati je treba, da z vzrokom, ker ni bila Evropa do Amerike vedno prijateljska. Na Londonski konferenci je Amerika dokazala, kako koristna je njena udeležba za sporazum narodov, zato je upati, da vstopi sčasoma tudi Ame-

vernih deželah. Mnogo pa se govori v zadnjem času o švedskih komunistih. Ne sicer zato, ker bi bili komunisti na Švedskem močni, temveč zato, ker je prišlo med njimi do razkola. Švedska komunistična stranka je stara, vsaj so bili njeni voditelji že v Kientalu, toda kljub temu je zelo maloštevilna. Moskvi se je sedaj posrečilo, da je povzročila še v njej razkol. Zinovjev je nastopil z naravnost neverjetnimi zahtevami. Tako je zahteval, da morajo švedski komunisti pričeti takoj najhujši boj proti vsem socialističnim strankam, da se morajo boriti proti pacifizmu in v izvrševalni odbor se imajo izvoliti samo najbolj odločni pristaši Moskve. Pa ruski komunisti so šli še dalje. Poslali so na Švedsko svojega delegata, ki si je pripisoval pravico, da sme kontrolirati stranko in da smejo biti postavljeni za kandidate samo tisti, ki jih odobri on. Torej popoln diktat! Naravno, da so se švedski komunisti temu uprli in da so odgovorili na moskovske zahteve z odločnim: Ne! S tem je razkol švedskih komunistov perfekten in njihovo glasilo »Politiken« je danes v najostrejšem boju z Moskvo.

Povsodi propada komunist. stranka in svetovna revolucija postaja vedno bolj pobožna želja. In drugače tudi biti ne more, ker narodi hočejo mir in civilizirani Evropski je na pohodu demo-

rika v Zveze narodov. Nemčija ne sme ostati zunaj Zveze narodov in dokler ni Nemčija polnopraven član Zveze narodov, ni mogoče nobenega vprašanja rešiti resno. Znaki so tu, da se bliža čas, ko bo tudi sovjetska Rusija postala član Zveze narodov in okrepi vpliv Zveze na vzhodu.

Če se govori o razorožitvi in sigurnosti, potem je treba najprej določiti pojem sigurnosti. Jasnost mora biti tudi dosežena glede definicije napadalca. Vsi vemo, kako težko je ugotoviti, kdo da je bil napadalec. Včasih je treba preko dvajset let, predno morejo zgodovinarji izreči svojo sodbo.

Treba je ustvariti razsodišče. V tem je bistvo problema. Ali se sprejme razsodišče ali ne, samo na to je treba odgovoriti.

Res pa je, kar trdi prijatelj Herriot, da smo namreč danes v prehodni dobi in da moramo zato postopati polagoma in nad vse preudarno. Dosedanje delovanje bi se dalo označiti tako, da skuša vse preprečiti novo vojno, v resnici pa se približujemo še strašnejši novi Vse politično ozračje je treba spreminjati in le tako bo mogoče ustvariti podlago za razsodišče.

Nato je dejal Mac Donald, da je Anglija pripravljena podpisati določbo o obveznem razsodišču, toda šele tedaj, kadar bo določba natančno redigirana. Anglija je pripravljena zmanjšati v smislu washingtonskih sklepov svoje pomorsko oboroževanje. Da pa bo vprašanje razorožitve v resnici zadovoljivo rešeno, pa je potrebno, da se vsi narodi sestanejo na posebni razorožitveni konferenci. Mac Donaldov govor je bil sprejet z velikim odobravanjem.

Nesramen Radićev napad na ljubljanski kongres.

V zadnji številki svojega »Slobodnega doma« je dal objaviti miroljubni Radić sledeči pamflet na prvi kongres slovanske kmetijske omladine:

»Takozvana zelena agrarna internacionala v Pragi, ki je navadna službeno krparija češkega ministrskega predsednika Švehla, priredi za silne narodne denarje iz čehoslovaške državne blagajne nekaj takozvan kongres slovanske kmetijske omladine v Ljubljani. Na tem kongresu ni ničesar kmetijskega, kajti mladiči (pa tudi starejši ljudje, ki na njem sodelujejo) so z malo izjemo samo vladni plačenci, kmetov med njimi pa sploh ni. To je torej čisto navaden gosposki švindl najbolj ogabne vrste. V koliko je to slovanski kongres, se vidi že iz tega, da na njem ne sodeluje hrvaška seljaška stranka, ki šteje v svojih organizacijah okoli pol milijona seljaške omladine. Gosposko glasilo še bolj gosposke

kmetijske stranke je izdalo posebno izdajo svojega »Kmetijskega lista« in tu čitamo te nesmiselnosti, oziroma laži: Slovanska seljaška misel silno napreduje. Kongres vseslovanske kmetijske omladine. Kmetijski praznik na Bledu. Prijavljeni so predstavniki seljaškega gibanja iz vseh slovanskih držav.

Tak je naslov. In če čitamo dalje, potem vidimo, da predstavljajo ta slovanski kmetijski pokret: prvič vojaška godba dravske divizije; drugič, slovaški izvržek, toda sedaj minister za poljedelstvo v Pragi, dr. Milan Hodža, ki bo v Ljubljani predaval o agrarizmu in slovanstvu; tretjič bivši bolgarski minister Obbov, ki je v svojim drugim Kostodorovom vsak čas pripravljen na Pašičev mig poslati oborožene bolgarske begunce proti svoji domovini Bolgarski in ki suženjsko služi Pašiču. Dalje bo predstavljalo vseslovanski kmetijski pokret nekaj kmetijskih voz z

Prosveta. Nove knjige.

L. Lipovec: Spodobni ljudje. I. Čisto rodoljubje, enodejanka. Splošna knjižnica št. 30. V Ljubljani 1924. Založila Zvezna stranka in knjižarna. Strani 36. Cena broš. 6 Din.

Pod skupnim naslovom »Spodobni ljudje« izide v založbi Zvezne tiskarne in knjižarne v Ljubljani v okviru agline »Splošne knjižnice« ciklus petero enodejank. Avtor L. Lipovec (pseudonim), za katerim se skriva znana slovanska književniška osebnost) imenuje te enodejanske komedije. Vse ciklus »Spodobni ljudje« je idejno enotna skupina štirih komedij — enodejank, ki se vrše pred svetovno vojno in enodejanske epilog, v katerem nastopajo osebe iz prejšnjih komedij po svetovni vojni, iz praktičnih razlogov in ker je vsaka teh petero enodejank zase zaključena enota, ki se lahko tudi samostojno uprizarja, je založba uredila izdaje tega ciklusa tako, da izide pod skupnim naslovom: Spodobni ljudje, vsaka teh petero enodejank v posebnem zvezku s svojim lastnim podnaslovom in sicer v nastopni vrsti: I. Čisto rodoljubje, II. Roka roko..., III. Živel!, IV. Iskrena ljubezen in epilog: Prekvašeni svet v tekočih zvezkih »Splošne knjižnice« št. 30 m 34. Vseh petero zvezkov bo vezanih v skupno knjigo, a broširana se bo dobivala vsaka enodejanka posebej. Prva teh komedij — enodejanka »Čisto rodoljubje« je pravkar izšla kot 30. vz. »Splošne knjižnice«. Enodejanka je drastična slika naših predvojnih, političnih in socialnih razmer, ki v mnogem obstojajo še danes. Pozna se pisatelju, da je natančno in podrobno opazoval naše življenje, zato je satira, izražena v pristni, domači govorici, neprilipna in dobro zadeta. Prepričani smo, da bo ta enodejanka, kakor tudi ostale štiri tega ciklusa zelo dobrodošla našim odrom. Saj ti odri, posebno na deželi, toliko pogrešajo izvržnih krajišnikov iz domačega življenja, ki ne povzročajo posebnih težav ne glede na inšcenacije in ne glede na osebe. Kakor čujemo, bo te enodejank uprizarilo v letošnji sezoni tudi Narodno gledališče v Ljubljani. Neznatna cena broš. 6 Din za knjižnično in omogočala vsakomu: nabavo potrebnih izvodov. Omežujemo še, da avtorjeve pravice,

posebno glede dovolitve vsakršnega uprizarjanja zastopa založništvo »Zvezna knjižarna« v Ljubljani.

G. Keller: Regina. Poslovenil dr. Joža Glonar. V Ljubljani 1923. Natisnila in založila tiskarna J. Blasnikovič naslednikov v Ljubljani. — »Regina« je povest uboge služkinje, ki je postala žena visokega gospoda, zgodba o sicer poštemenem zakonu, kojega slaba stran je bila edino ta, da zakonca nista poznala in razumela drug drugega in ki se je zaradi tega žalostno končala. Dejanje se vrši deloma v Nemčiji, deloma v Ameriki. Opisano je tako živo, da knjige ne odložiš, dokler je nisi prebral. Prepričani smo, da bo povest tega znamenitega švicarskega pisatelja ravno tako ugajala, kakor jim je svoje dni njegov »Don Correa«. Knjiga je lepa, obsega 92 strani in stane samo 5 Din. Izdajatelj je šlo za to, da s ceno izdajo omogoči njeno nabavo najširšemu sloju našega naroda.

Zeleni kader. V založbi tiskarne J. Blasnikova nasl. v Ljubljani je izšla ravnokar ljudska povest »Zeleni kader«, ki jo je spisal Ivan Zorec, znan slovenski pisatelj. Povest bi se lahko tudi imenovala »Žalost in veselje«, saj je v njej poleg vse žalostne usode zapuščenega dojenčka, ki nima ne domovine, ne staršev, in ki roma iz rok v roke, nadrobno tudi toliko veselih prigod in smehin, da se čitatelju eno oko včasih solzi od žalosti, drugo pa od smeha. Knjige bodo z zanimanjem brali tudi oni, ki bi radi po njej poznali srbsko življenje v malih srbskih mestih in v Beogradu. Tukaj jim bo Nušić dober vodnik; on je med najboljšimi srbskimi pisatelji in pozna svoje rojake, kakor malokdo. Da zna tudi prav pranje pripovedovati, to priča vsaka stran te knjige. Knjiga ima na ovitku lepo risbo, šteje 231 strani in stane samo 15 Din. Kupi in ber! Ne bo ti žal.

Nuši. Branislav: Občinsko dete. Roman dojenčka. Poslovenil Cvetko Golar. — V Ljubljani 1923. J. Blasnikova nasledniki. Povest bi se lahko tudi imenovala »Žalost in veselje«, saj je v njej poleg vse žalostne usode zapuščenega dojenčka, ki nima ne domovine, ne staršev, in ki roma iz rok v roke, nadrobno tudi toliko veselih prigod in smehin, da se čitatelju eno oko včasih solzi od žalosti, drugo pa od smeha. Knjige bodo z zanimanjem brali tudi oni, ki bi radi po njej poznali srbsko življenje v malih srbskih mestih in v Beogradu. Tukaj jim bo Nušić dober vodnik; on je med najboljšimi srbskimi pisatelji in pozna svoje rojake, kakor malokdo. Da zna tudi prav pranje pripovedovati, to priča vsaka stran te knjige. Knjiga ima na ovitku lepo risbo, šteje 231 strani in stane samo 15 Din. Kupi in ber! Ne bo ti žal.

Koncert Vasilija Sevastjanova. Bivši režiser naše opere G. Vasilij Sevastjanov se poslavlja od Ljubljane in priredi v torek, dne 9. t. m. ob pol 8. uri zvečer v opernem gledališču koncert, na katerem sodelujejo skoro vsi naši operni solisti. Vstopnice za ta koncert se dobivajo od danes naprej pri dnevnih blaginjah.

Gospa Vilma Thierry-Kavčnikova v »Carjevi nevesti«. V ponedeljek, dne 8. t. m. nastopi zopet v naši operi odlična umetnica gospa Vilma Thierry-Kavčnikova ter poje vlogu Ljubaše. Ta velebratnata vloga se brez dvoma izvrstno prilaga njenemu močnemu glasu in gospa bo podala v njej pravi gotovni prvotnosti kreacijo. Umetnico pozdravljamo s prav odkritosrčnim veseljem pri njenem zopetnem nastopu v naši operi. Gospa Thierry-Kavčnikova bode sodelovala v sezoni 1924-25 kot stalni gost.

Danes zvečer se poje v operi »Gorenjski slayček« povodom kongresa vseslovanske agrarne omladine. Opera se poje v isti zasedbi kakor pri zadnjih dveh uprizaritvah, samo vlogu Ninon je prevzela mesto obojele Smolenske gna. Korenjakova. Prvo učenje pa poje ga. Ribičeva. Predstavo posetijo vsi zunanji gostje kongresa, ki so došli iz raznih držav v Ljubljano. Vabljeni pa tudi domače udeležence in občinstvo na poset te predstave, za katero so vstopnice v predprodaji pri dnevnih blaginjah in operi.

V nedeljo, dne 7. t. m. gostuje v operi tenorist G. Jirasek, ki je bil dosedaj angažiran v Olomucu in ki je v mainiku nastopal z velikim uspehom ob priliki gostovanja češke opere na Dunaju. V Ljubljani nastopi v dveh vlogah in sicer poje v nedeljo Janka iz »Prodane neveste« tekoni prihodnjega tedna pa nastopi tudi v operi »Onjegin«.

Pevsko društvo »Vladi« v Trzinu praznuje v dnevi 7. in 8. septembra petindvajsetletnico svojega obstoja. Slavnosti, na kateri se bo vršila tudi pevška tekma se udeležijo vsi hrvaški pevski društvi. Obenem bodo v področju Saveza hrv. pev. društev takrat ustanovili bosanski hercegovsko pevsko župo.

Violinski virtuos J. Holub, učenec Ševčika (gosi) in Jančka (kompozicija) je angažiran kot prvi koncertni mojster v orkestru zagrebške opere.

Kolo. Naši rojaki v Ameriki so dobili letos glasbeni list »Kolo«, katerega ureja in izdaja publicist Ivan Mladinec. Na ogled

smo prejeli zadnji dve številki, v katerih čitamo članke v slovenskem in srbohrvaškem jeziku. Prof. A. Dobronić je prispeval članek »Čiljevi slavenski muzični stvaranja«, Lujo Šarfanec-Kavič je obelodanil življenjski in pomen Mokranjca za jugoslovensko glasbo. Životopisne črtice o slovenskih skladateljih priložuje dr. Božidar Široka. Zanimivi so dalje članki »Scenarist in špačar«, »O izgovorjavi slovenskega v petju in na odru«, glasbena poročila iz Jugoslavije in drugod. List je ob priliki stoletnice Smetanovega rojstva ponatisnil brez navedbe vira iz Narodnega dnevnika članek »Ob stoletnici B. Smetane« našega glasbenega poročevalca s šifro — vred. — Zadnja številka »Kola« je posvečena ameriški glasbi in dramti. Uvodoma prinaša sliko in življenjski opis ameriškega hrvaškega glasbenika prof. L. Svečenskega, dalje članke, »Ameriška glasba«, »Amerikanski teatar«, »Nekaj o prevodih« (J. Zorman), »Glasbeni pouk v ameriških šolah«, »Indijanska muzika« i. dr. Priloga objavlja moški zbor dr. A. Schwaba: »Večer na morju« in Spoljarjev meš. zbor »Timono«. List stane na leto 1 dolar 50 centov, naslov: 347 Madison Avenue Suite 1210, New York U. S. A. Slovenskim skladateljem bi priporočali, da pošljejo nove skladbe »Kolu« v objavo, prav tako bi bili listu dopisi o našem glasbenem življenju zelo dobrodošli.

Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« bo v soboto zvečer zapelo v Zvezdi na čast posetnikom kongresa slovanske zemljeljske omladine več umetnih in jugoslovanskih narodnih pesmi.

Cerkvena glasba. V ljubljanski stolnici se bo vršil v nedeljo zvečer koncert glasbenega društva »Ljubljana«, na katerem bodo izvajali izključno Marjine pesmi slovanskih skladateljev od starih do do danes. Bo to nekaj zgodovinski razvoj Marjine pesmi pri Slovencih.

Skladatelj F. S. Vilhar, sin pesnika Mirolava Vilharja, ki živi v Zagrebu in je pred kratkim izdal II. zvezek »Djubilij« (solospevov s klavirjem) pride koncem tega tedna na odhiti v Ljubljano.

Čas, revija za izobrazbo in napredek. Urejuje Frank Kerže. Cleveland O. 1142, Dalles Rd. N. E. Literarna revija, ki objavlja poleg pesmi in novel tudi poučne članke. —

Leviš Jančka opera »Pastorka Jenufa«, katero so uprizarili predlansko leto tudi

v naši operi so z velikim uspehom peli v Berlinu. Letos uprizarji Velika ljudska opera drugo znamenito Jančkovo delo »Kata Kabanova«.

Vojni slepec. Ljubljancem dobro zani igralce Franta Bohuslav nastopi v praškem Svandevnem gledališču v vlogi oslepelega slikarja drame, katero je sam napisal

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Petek, dne 5. septembra: »Gorenjski slayček«.

Sobota, dne 6. septembra: »Macbeth« (Stolna dijaška kongregacija).

Nedelja, dne 7. septembra: »Prodana nevesta«. Gostovanje tenorista Jiraseka iz Prage.

Ponedeljek, dne 8. septembra: »Carjeva nevesta« (prvi nastop ge. Thierry-Kavčnikove).

Torek, dne 9. septembra: Poslovilni koncert režiserja Sevastjanova.

Četrtek, dne 11. septembra: »Evgenij Onjegin«. Gostovanje tenorista Jiraseka iz Prage.

Konservatorij Glasbene Matice v Ljubljani. Vpisovanje na glasbeno šolo in na konservatorij Glasbene Matice v Ljubljani se vrši od torka dne 9. t. m. dalje do včetršne sobote, dne 13. t. m. vsak dan od 9.—12 ure dop. in od 3.—5. ure pop. v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica št. 8. V letnem letu 1924—25 se poučujejo sledeči predmeti: solopetje, klavir, gosli, violola, čelo, kontrabas, flauta, klarinet, oboa, rog, trombeta, pozavna, splošna glasbena teorija mladinsko petje, harmonika, kontrapunkt, instrumentacija, oblikoslovje, nauk o instrumentih, fiziologija, metodika pouka in glasbena zgodovina. Vpisnina znaša 10 Din, članarina 25 Din. Ukovina za solopetje 15 Din. Mesecno, za instrumentalni pouk na konservatoriju 90 Din, na glasbeni šoli pa 70 Din. Kdor obiskuje samo splošno glasbeno teorijo ali mladinsko petje: 15 Din mesečno. Pri vpisu je vplačati vpisnino, članarino in polovico ukovine za mesec september. Redni pouk se prične v ponedeljek, dne 15. t. m. V interesu rednega začetka je, da se učenci pravčasno prijavijo in nato v ponedeljek takoj začno s poukom. —

Ravnateljstvo.

Otvoritev kongresa slovanske kmetske omladine.

Danes nekoliko po 10. uri dopoldne se je izvršila svečana otvoritev I. kongresa vseslovenske kmetske omladine v veliki dvorani Narodnega doma, ki jo je zelo okrasil ljubljanski vrtnar g. Korsika. Na odru pred predsedniško mizo je bila postavljena glava z mučeniškimi potezami Matije Gubca, pred njo pa slika bivšega bolgarskega ministrskega predsednika Stambolijskega. Na odru je bila razstavljena tudi slika bolgarske zemljoradniške mladinske zveze.

Svečane otvoritve kongresa so se udeležili veliki župan dr. Sporn, generalni konzul dr. Beneš, zastopnik ljubljanske mestne občine mag. ravnatelj dr. Zarnik, vladni komisar Kmetijske družbe prof. E. Jarc, prof. dr. Metod Dolenc in prof. dr. Tasič kot zastopnik ljubljanske univerze, načelnik ministrstva za kmetijstvo Miloš Stibler, ravatelj Zveze slovenskih zadrug g. Trček, prof. dr. Václav Burian v imenu Češke Obce in drugi.

Pozdravni govori.

Kongres je otvoril predsednik zbornice utemeljitelj g. Zaharjev, ki je pozdravil vse delegate in goste iz češkoslovske republike, poljske republike, Jugoslavije, Bolgarije, Rusije, Ukrajine in Lužičke Srbije, kakor tudi vse pristaje agrarizma in zastopnike slovanskih narodov. V svojem pozdravnem govoru je naglašal, da slovanska zemljoradniška ideja ne bo propadla kljub nasilju, ki se je izvajala v posameznih slovanskih državah. Povdarjal je idejo slovanske solidarnosti in da brez izvedbe ideje agrarizma dosega te solidarnosti ni mogoča. Samo v bratski solidarnosti in zedinjenju je mogoč mir in red ter razvoj slovanskega poljedelstva. Ko je omenjal pokojnega bolg. min. predsednika Stambolijskega so se vsi udeleženci kongresa dvignili s sedežev med slavo-klici. Končno je predlagal za predsednika kongresa predsednika pripravljalnega odbora g. Tomšiča, kar je bil sprejet po acclamationem.

Predsednik kongresa g. Tomšič je v svojem govoru naglašal, da smatra jugoslovanska zemljoradniška omladina za veliko čast, da je izvoljen njen član za predsednika kongresa. To ni čast samo za jugoslovansko omladino, temveč za celokupni jugoslovanski agrarni pokret. V imenu jugoslovanske omladine pozdravlja vse, ki so prišli v Ljubljano, da s svojimi svežimi mladimi močmi građe veliko stavbo svetovnega agrarizma, ki bo prinesel normalen razvoj vsemu človeštvu.

Zborovalci so priredili burne ovacije bivšemu sojedniku Stambolijskega ministru Obbovu ter bivšemu bolgarskemu poslaniku na našem dvoru Todorovu, ko ju je predsednik pozdravil v svojem govoru. Nato je predsednik pozdravil inozemske goste, zastopnike državne oblasti in raznih korporacij, zastopnike kmetijskih, učiteljskih in obrtnih organizacij ter vse ostale goste.

Na predlog predsednika Tomšiča so bili izvoljeni v predsedništvo v zvezi: za Čehoslovake Hrdina, za Poljake Sladkowsky, za Bolgare Iljev, za Jugoslovane Jakovljevič, za lužičke Srbe Cyž, za Ruse Andrejev, kot generalni tajnik pa Černohorsky.

Pozdravne brzojavke.

Predsednik je prečital nato številne brzojavke, ki so dosele na kongres iz vseh slovanskih držav. (Brzojavke objavimo po možnosti jutri.)

Pozdrav češkoslovskega ministrskega predsednika.

Med otvoritvijo kongresa je došel tudi brzojavni pozdrav češkoslovskega min. predsednika Švehla.

Ministrski predsednik češkoslovske republike Švehla želi kongresu mnogo uspeha z iskreno željo, da bi naše organizacije slovanske agrarne mladine prinesle zmago agrarizmu.

Nato je prešel kongres na prvo točko dnevnega reda, na konstituiranje predsedništva kongresa.

Nato so pozdravili kongres v imenu Čehoslovakov delegat Hrdina, v imenu Poljakov delegat Zalesky, za Bolgare Popov, ki je povdarjal, da bo terorju, ki vlada sedaj v Bolgariji, živel duh pokojnega Stambolijskega, ideja slovanske agrarne vzajemnosti. Njegov temperamentni govor je bil sprejet z velikim odobravanjem in ovacijami. Naglašal je, da ni slovanskega naroda, ki bi ne imel svoje tragedije, toda žrtve slovanskih poljedelskih narodov ne bodo zaman, ker vstaja probujena slovanska agrarna mladina, ki hoče v vzajemnosti izboljšati slovanskim kmetiskim narodom ono svobodo in pravico, ki jo po svoji moči in delu zaslužijo.

V imenu lužičkih Srbov je pozdravil kongres delegat Jan Cyž, za rusko poljedelako emigracijo Andrejev.

Med govorom delegata Andrejeva je došel v dvorano predsednik zemljoradnikov posl. Vojta Lazič, ki so ga zborovalci z navdušenjem in velikimi ovacijami pozdravili.

Za malopoljsko zvezo zemljoradnikov je pozdravil kongres delegat Susasz. Za jugoslovansko zvezo zemljoradniške omladine je pozdravil kongres Karadije, ki je povdarjal solidarnost z izjavami predgovornikov. Naglašal je, da mora biti na današnjem kongresu sprejet sklep, da Slovani ne smejo biti več sužnji. Na svojem kongresu mora zemljoradniška omladina prisesti, da se bo borila za osvoboditev kmetskega naroda.

Nato je pozdravil kongres veliki župan dr. Sporn, ki je pozdravil zborovalce v imenu osrednje vlade. G. veliki župan je naglašal svojo radost, da si je zemljoradniška mladina izbrala ravno Ljubljano za svoj kongres ter je izrazil vsem zborovalcem priskočno dobrodošlico. — Predsednik Tomšič se je velikemu županu zahvalil za pozdrav ter ga naprosil, naj sporoči osrednji vladi zahvalo za njeno blagohotno naklonjenost.

V imenu mestne občine ljubljanske je pozdravil zbor mag. ravnatelj dr. Zarnik, ki je izrazil veselje, da vidi Ljubljano zopet enkrat v svoji sredi zastopnike vseh slovanskih narodov, med njimi tudi lužičke Srbe in Bolgare. Pozdravlja kongres tembolj, ker nudi upanje, da pomenja začetek vzajemnosti slovanskih narodov na polju pozitivnega dela.

Burno pozdravljen je bil govor bivšega bolgarskega poslanika Todorova, ki je naglašal, da se bo bolgarski narod tudi nadalje boril za svobodo. Zemljoradniški se bodo borili tako proti fašizmu kakor boljševizmu. V svojem govoru je naglašal, da je jugoslovanski narod sprejel bolgarske begunce kot svojo deco in upa, da bo došel čas, ko bo Jugoslovani v resnici gospodar na slovanskem jugu v bratskem sporazumu.

Predsednik Tomšič se je predgovorniku zahvalil z iskrenimi besedami, v katerih je povdarjal, da je bolgarski narod naš narod, ker smo mi njegovi. Razlika je samo ta, da smo Jugoslovani, medtem ko Bolgari še niso. Naša dolžnost pa je, da Bolgare v borbi za svobodo podpiramo, ker je njihova svoboda tudi naša svoboda, ter tvorimo eno samo enoto. Cilj Stambolijskega je bil, da bi tvorili eno državo. Ako bi ga ne ubila zločinska roka, bi tvorili danes morebiti že pravo Jugoslavijo. Gotovo je, da se kolo časa ne bo dalo zavreti in da bo do tega tudi prišlo.

Za tem je pozdravil kongres v imenu češkoslovske republike stranke kmetov in malih seljakov Ursini.

V imenu ruskega sojuza je pozdravil kongres vseučiliški profesor dr. Vergun, ki je s svojim govorom izrazil velike ovacije in odobravanje. Povdarjal je, kako ruski človek prosi in kriči po mestu na solncu. Slovanstvo pomenja mir vsemu človeštvu, mir na podlagi agrarizma. Anglija nam je prinesla liberalizem, Nemčija nekoliko socializma in imperijalizem. Proti temu imperijizmu se je borilo slovanstvo. Slovanstvo pomenja svobodo vsem. Boljševizem je nasilje, norost, ki ne more priti do zadovoljstva človeštva. V imenu nove svobodne Rusije bodočnosti pozdravlja najiskrenjeje kongres slovanske zemljoradniške omladine.

Predsednik Tomšič se je zahvalil predgovorniku povdarjajoč, da so manjši slovanski narodi že čisto živeli pomoč bratske Rusije. Delo zemljoradniške omladine gre za tem, da dosežejo svobodo vsi slovanski narodi in upamo, da bo do tega tudi došlo.

Nato so pozdravili kongres v imenu beloruske agrarne omladine Klovšču, v imenu češkoslovske zveze poljedelskih zadrug Hofman, v imenu ukrajinskih zemljoradnikov Kostučenko, v imenu Češke obce v Ljubljani prof. dr. Burian, v imenu bolgarske dijaške agrarne zveze v inozemstvu g. Pavlov, brat bivšega bolgarskega ministra, v imenu hrvatskih seljakov Ivan Gubeli, v imenu čeških agrarnih dijakov dr. Schovane in v imenu poljskih agrarnih dijakov Kaminski.

Pozdrav predsednika zemljoradnikov posl. Vojta Laziča.

Viharno pozdravljen se je nato oglašil k besedi predsednik parlamentarnega kluba zemljoradnikov posl. Vojta Lazič, ki je pozdravil zbor z nastopnimi besedami: »Tovariši in mili bratje! Zveza zemljoradnikov kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, je doživela današnji dan v veliki sreči. Doživela je, da se v njeni sredi vrši kongres zemljoradnikov vseh slovanskih narodov. Omladina, ki zboruje na kongresu, je odločena, da si začrta nove smerice celokupnemu zemljoradniškemu narodu vseh Slovanov. Mi smo ponosni nanjo in ker smo ponosni, se zahvaljujemo vsem onim, ki so omogočili, da se ta kongres vrši. Iskreno ga pozdravljamo in kličemo: Dobrodošli bratje! Kakor skrbijo oče za svojega sina, da ga dobro vzgoji, da bo mogel prevzeti za njim dom in delo, z ravno tako ljubezno spremlja zveza zemljoradnikov, delo

svoje omladine. Kakor se pripravljala sin, da zamenja svojega očeta seljaka v njegovem težkem delu, ravno tako se je tudi sestala zemljoradniška omladina, da prevzame delo, ki so ga do danes vodili stariši. Na omladini je velika naloga, ona ima izvesti idejo napredka zemljor. in kmetijstva. Ta ideja je važna, je ustvarjena, čez noč pa ne bo uresničena. Toda naše upanje je, da bo oživljena. Omladina nam je jamstvo za to, ker vemo, da se ne bo strasila tudi pomagati kmetu do sreče, ki mora priti. V imenu zveze zemljoradnikov z očetovsko ljubeznijo, ki jo more dati samo oče svojemu sinu, želimo kongresu srečno delo. Živela omladina vseh slovanskih narodov, živela zemljoradniška omladina vseh Slovanov!

Za tem je predaval bivši bolgarski minister Al. Obbov o »Nalogi omladine v zemljoradniškem gibanju.« O tem predavanju bomo še poročali.

Predavanje g. Obbova je bil dopoldanski dnevni red po izvolitvi kongresnih komisij izčrpan. Popoldne so zborovale kongresne komisije, ki imajo izdelati resolucije za glavno nedeljsko zborovanje.

Politične vesti.

— Naše posojilo v Italiji. Nekateri italijanski časopisi so prinesli te dni tendenciozne vesti, da so se pogajanja med našo državo in Italijo glede posojila razbila. »Agenzia della informazioni« pa poroča, da so vse te vesti neresnične in da se pogajanja o 600 milijonem posojilu Jugoslavije z beograjsko vlado nadaljujejo navzlic temu, da hočejo to posojilo prepričati nekateri amerikaški, angleški in francoski finančni krogi. Med tistimi, ki so poročali o izjavljenih tozadevnih pogajanjih je bil sedva tudi naš »Slovenski Narod«.

— Bivši ministri pred obtožbo. Beograjski »Novosti« poročajo, da je pravosodno ministrstvo zbralo obtežilni material proti trem bivšim ministrom in sicer: Dr. Laza Marković se bo moral zagovarjati radi 31. julija, od katerih je 5 starih, a 26 novih, dosedaj še neznanih. Dr. Velizar Janković ima na vesti 25 zločinov in sicer 8 starih ter 17 novih. Dr. Dragutin Koplje pa je največji grešnik, ki ima toliko na vesti, da se njegovim zločinom niti števila ne ve. »Novosti« napovedujejo, da bodo jutri priobčile podrobnosti k temu.

— Gospod Predavec silno rad mnogo govori in tako ni čuda, da se mu je pripetila mala nerodnost in da je govoril na način, ki je bil Radiću skrajno neljub. Ker pa je bila Predavčeva izjava priobčena v »Politiki« in je postala tako splošno znana, izjavlja sedaj Radić, da je »Politika« lažniv list in da Predavec gotovo ni govoril tako, kakor pa je zapisano v »Politiki«. Sicer pa gospod Predavec sploh ne bo več govoril. (Ker mu bo to g. Radić preprečeval.) Absolutizem gospoda Radića je torej popoln in v HRSS je samo en bog — Stipica Radić. In gospod Radić bi hotel še govoriti o demokraciji.

— Poruhirje. Izpraznjen Dortmund se je pričela. Najprej so začeli zapuščati mesto Dortmund rodbine francoskih uradnikov. S tem se je stanovanjska beda mesta znatno omilila. Med »Micum« družbo in komisijo šestih je prišlo do sporazuma. Reparacijski prenos se bo še dalje dobavljali. Glede plačila še ni bil dosežen sporazum in se bodo pogajanja nadaljevala prihodnji tork. Splošno se sodi, da bo sporazum dosežen.

— Francosko stališče glede razorožitve neizpremenjeno. Po razgovoru med Mac Donaldom in Herriotom se je vršila seja francoske delegacije o razorožitvenem vprašanju in mednarodnem razsodišču. Na seji je bila dosežena popolna soglasnost. Francosko stališče ostane neizpremenjeno, kakor je bilo izraženo v odgovoru na Zvezo narodov. Herriot bo spomnil v svojem odgovoru Mac Donaldu na okoliščine, pod katerimi je nastal francoski odgovor leta 1922. Tedaj je Zveza narodov soglasno sklenila, da je razorožitveno vprašanje nerazdružljivo zvezano z vprašanjem nezravnosti. Francija ostane temu načelu zvesta, kateremu je pritril tudi lord Robert Cecil, cela vrsta držav in vsa Mala antanta. Mogoče je, da vnesejo novi načrti, kakor n. pr. ameriški, v debato nove inicijative ali pa da bo ustvarjen z obvezno arbitražo nov moment. Francija v tem slučaju gotovo ne bo odklonila sprejema teh misli, toda pod pogojem, da bodo zvezana z arbitražo zadostna jamstva v obliki pomoči in sankcij v slučaju konflikta.

— Francoski odgovor Zvezi narodov obsega tri točke. Predpogoj vsakega razorožitvenega načrta je, da je ustvarjena medsebojna meddržavna pomoč, ki se mora izvršiti hitro in učinkovito. Pri redukciji razoroževanja se ne sme razpravljal ločeno o razoroževanju na suhem, vodi in v zraku, temveč ves problem je presojati v celoti. Sodelovati morejo v taki organizaciji samo države, ki so svojo dobro voljo, da bodo respektirale mednarodne pogodbe, že dokazale. Francoska vlada je mnenja, da so defenzivne pogodbe med državami neobhodno potrebne. Tem načelom izjavljam je dodala francoska vlada še par opomb. Pred vsem je treba vse pojme natančno definirati. Za veljavnost sklepov ni potrebna soglasnost, temveč samo dvotretjinska večina. Tudi se mora dovoliti Zvezi narodov več ko štiri dni, da izreče svojo sodbo, kdo da je napadalca.

Cirkus „Buffalo“

Dresura konj — žonglerji
rokoborci — bokserji
Arabi l. t. d.

?? Smrtni skok ??
2 veliki predstavi v nedeljo 7.
pri Valjavcu v Šiški
ob 4. pop. in 8. zvečer.

Dnevne vesti.

Ljubljana, 5. septembra.

— Rolstni dan Njegovega Visočanstva Prestolonaslednika Petra dne 6. septembra se proslavi v vsej državi na svečan način. V ta namen se vsi tega dne ob 10. uri v tuk. stolnici sv. Nikolaja slovesno blagodarjenje z molitvami za Njegovo Veličanstvo kralja, Njegovo Veličanstvo kraljico, Njegovo Visočanstvo Prestolonaslednika in celega kraljevskega doma. V tukašnji pravoslavni kapeli je isti dan slovesno blagodarjenje ob 9. uri.

— Kralj v Osijeku. Dne 8. t. m. se vrši v Osijeku streljanje za prvenstvo, katero priredi tamoznje strelsko društvo v proslavo 140 letnice svojega obstoja. Prireditvi bo prisostvoval kralj sam. Iz Osijeka se odpravi kralj na obisk k grofu dr. Teodorju Pejačeviću v Našice. Za sprejem kralja se vrše tako v Osijeku kakor v Našicah velike priprave.

— Prihod slovanskih gostov. Češkoslovaški poslanci Mašata, Hnidek in Beran se pripeljejo v Ljubljano tekem današnjega dne. — Istotako pride danes ponoči v Ljubljano na kongres slovanske kmetske omladine dvajset poljskih poslancev, med njimi bivši ministri, ki potujejo na gospodarsko razstavo v Carigrad. — Češkoslovaški minister dr. Hodža se pripelje, kakor se sporoča brzojavno, šele v nedeljo ob 5. uri jutraj ker je službeno zadržan pri otvoritvi neke gospodarske razstave na Slovaškem. — Na kongres je došel tudi bivši bolgarski poslanik na našem dvoru g. Todorov. — Poleg drugih delegatov je došlo na kongres tudi enajst zastopnikov zemljoradn. omladine iz Beograda in 2 mlini tudi zastopnik bolgarske zemljoradniške omladine, ki živi v emigraciji v Srbiji.

— Poljaki na kongresu agrarne omladine. Tekom sobote dospe na kongres slovanske kmetske omladine še 31. Poljakov naravnost iz Varšave.

— Kongresa slovanske kmetske omladine se udeležujejo štiri zastopniki lužičkih Srbov in sicer gg. Jan Cyž, Jan Kral, Klemen Matuš in Jan Utoš.

— Koliko stanejo konzulati? Naša kraljevina ima 30 konzulatov, od katerih je 13 generalnih in 17 navadnih. Poleg tega imamo še častne konzule in sicer 5 v Čehoslovaški, 3 v Belgiji, 2 v Čile, 1 na Danskem, 1 na Španskem, 3 v Franciji, 12 na Angleškem, 2 v Švedski, 2 v Švici, 2 na Orškem, 7 v Italiji. V vseh konzulatih je 68 ukazanih uradnikov in 97 dnevniharjev. Letni stroški za vse te nameštence po konzulatih znašajo okoli 70 milijonov dinarjev. Konzularna mesta so pod vsakim režimom rezervirana za prijatelje gospodov ministrstev.

— Novovenci nočejo prisesti kralju. V Vojvodini in nekaterih krajih Srbije je razširjena neka nova verska sekta, katere privrženci se imenujejo »Nazarenci«. »Nazarenci« se odklikujejo zlasti po svojem verskem fanatizmu, ki jih zadržuje v markska-terem oziru celo od izpolnjevanja državljanjskih dolžnosti. Njihova vera jim izrecno prepoveduje vsakršno vprabno orožja. Celo noža ne vprabljajo, marveč lomijo n. pr. kruh z rokami. Pretekli teden je bila po vsej državi zaprišega novih rekrutov. Pri tej priliki je v Vojvodini večje število rekrutov odklonilo prisego kralju in so zahtevali, da se jim dovolj položiti prisego v smislu njihove vere. Voje oblasti so dale aretirati vsled tega na stotine rekrutov »Nazarencov«.

— Špansko odlikovanje Masaryka. Španski kralj je podelil predsedniku Čehoslovske republike Masaryku in zunanjemu ministru dr. E. Benešu veliki križ reda Karla III., ki je najvišje špansko odlikovanje in se podeljuje le vladarjem držav.

— Marija Valerija na smrtni postelji. Kakor poročajo dunajski listi, leži na smrtni postelji v nezvesti nekdanja nadvojvodinja Marija Valerija, hči Franca Jožefa I. Ob njeni postelji je zbranih vseh 8 otrok, ki vsak trenutek pričakujejo smrti svoje matere.

— Rezervni oficirji, ki so že pristopili v »Udruženje rezervnih oficirja i ratnika« in oni, ki so poučeni in hočejo pristopiti, imajo tovariški sestanek v torek, 9. t. m. ob 20. uri v salonu hotela Lloyd. Udeležba je zelo potrebna in v interesu samih članov, ker se bo posvetovalo o ustanovnem občnem zboru in drugo. — Milan Plut.

— Hočejo videti, kje izvira Sava. Te dni je v Beogradu zavladala velika panika med stariši. Več dečkov, 10 do 15 let starih, je izginilo od doma. Vsi dečki so bili veliki prijatelji pustolovskih filmov, ki so vplivali na nje. Preteklo nedeljo se je eden od dečkov vrnil in izpovedal, da se je napotil s svojimi tovariši navzgor ob Savi, da vidi, kje Sava izvira. Ker je postal truden in lačen se je moral vrniti, a njegovi tovariši so nadaljevali pot proti izviru Save. Iz Beograda pa do pod Triglava je pa precej daleč, zlasti za male pešce in se bodo brezdvoma vsi vrnili, še preden bodo prispeli do srednjega toka reke.

— Znamenit nemški zoolog umrl. V Breslavi je umrl v 50. letu svoje starosti slavno profesor zoologije dr. Franc Döflein, ki je bil velika avtoriteta na polju znanosti o protozoih. Bil je učenec slavnega Hertwiga, dr. Döflein se je mudil za časa vojne v Makedoniji, o kateri je napisal daljše znanstveno delo, ki spada med najsolidnejše spise o Makedoniji.

— Celibat državnih uradnik na Češkem. Čehoslovaška vlada izdeluje zakonski načrt za obnovo celibata državnih uradnik. Ta zakonski načrt bo kmalu predložen parlamentu v pretes. Komunisti so izjavili, da se bodo z vsemi sredstvi borili proti temu zakonu in so izdali poseben manifest, v katerem zahtevajo tudi od žensk, da se temu upro.

— Srečni zakoni. Belgija velja kot prva katoliška država. V mali vasič Novel so praznovali nedavno redko slavnost. 25 zakonjskih parov je namreč na en dan obhajalo zlato poroko, to je 50-letnico zakonjskega življenja. Za današnje čase, ko ne srečni zakoni stopajo iz vere v vero, samo da se rešijo zakonskega jarma z ločitvijo zakona, je ta slučaj zares redek dokaz, da v Belgiji obstoji stabilna zakonska sreča.

— XXXV. redna velika skupščina »Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani« v nedeljo, dne 7. septembra ob pol 11. uri dopoldne v Celju, v veliki dvorani »Narodnega doma«. Spored: 1. Nagovor prvomestnika; 2. tajnikovo poročilo; 3. blagajnikovo poročilo; 4. poročilo nadzornštva; 5. volitev članov v družbeno vodstvo; 6. volitev nadzornštva; 7. volitev razsodišča; 8. proračun za l. 1925; 9. slučajnosti. — Vodstvo »Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani«.

— Polovična vožnja je dovoljena za kongres slovan. kmetske omladine v Ljubljani. Kdor se želi udeležiti, naj pride s celo karto v Ljubljano. Tu dobi izkaznico da se more z isto karto zopet vrniti. Karto mora vsak dati žigosati na postaji, s katere odpotuje v Ljubljano.

— Protestno zborovanje invalidov v Celju. Že šest let bo kmalu preteklo, odkar počiva morilno orožje svetovne vojne, a najbednejše vojne žrtve — invalidi še vedno čakajo v naši državi, da bi se jim zakonito zajamčila najprimitivnejša eksistenčna možnost. Kakor se nam poroča, pripravljajo invalidi širom države protestna zborovanja v dostojni a odločni obliki, na katerih se bo pozvala sedanja vlada, da spravi invalidski zakon kot prvega pred narodno skupščino in ga uveljavi v smislu zahtev »Udruženja vojnih invalidov«. Takšno protestno zborovanje se vrši tudi v Celju, dne 14. septembra t. l. Skillejo ga podružnice UVI za Celje, Braslovce, Sv. Peter v Savi, dolini in Smarje pri Jelšah. Vsak vojni invalid naj smatra za svojo dolžnost, da se udeleži protestnega zborovanja. Natančen spored se bo še objavil.

— Naprošen, objavljamo. Prošnja vsem vernim prebivalcem v Ljubljani. Dne 7. in 8. septembra o priliki posvečevanja cerkve na Rakovniku bo v Ljubljani Marijanski kongres v proslavo Matere-device Marije. Ob tej priliki bo prišlo v Ljubljano mnogo tisočev ljudstva iz cele Slovenije, a tudi vnašnji slovanski in drugi gostje. Vljudno prošimo prebivalstvo ljubljansko, naj v teh dnevih stori, kar in kakor je navadno ob velikih in slovesnih shodih v Ljubljani, da namreč okraši svoje hiše z zastavami. Kongres je strogo verska prireditelj v proslavo One, do katere je slovenski narod gojil vedno veliko udanost in češčenje. Zato vabimo vse ljubljansko prebivalstvo brez razlike strank, naj se kongresa udeležuje. Na slavnostni akademiji ob sklepu kongresa bosta govorila tudi dva zastopnika pravoslavne cerkve, srbske in ruske. Odložimo tiste dneve vse, kar nas razdvaja, in po kažimo, da je še kaj, v čemer moremo biti vsi pozitivno verni Slovenci edini. In to je pred vsem udanost do božje in vsega krščanskega Matere.

— Prost gasilno društvo Barje priredi na vrtu gos. Počivalnika na Dolenjski cesti v ponedeljek 8. t. m. veliko vrtno veselico z bogatim vzporedom. Za obilno udeležbo vabi odbor.

— Novi tečaj za strojopisje, stenografijo in knjigovodstvo (posamezni ponki) začne na Ant. Rud. Legatovi šoli v Mariboru dne 1. oktobra in trajajo štiri mesece. Pojavnika in vpisovanja v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

— Vse naše delanje in govorjenje naj bi prevladovala in oživljala ljubezen, prava človekoljubnost. A ravno to nebesko hčerko zamori — alkohol. O tem se boste prepričali, ako zahtevate eno številko našega lista brezplačno na ogled. Upravištvu »Preroda«, Ljubljana, Poljski nasip šte. 10.

Ljubljana.

— Sedmina po pokolnem italijanskem delegatu g. Umberto de Comelli bo v soboto, dne 6. septembra ob 9. uri dopoldne v župni cerkvi Marijinega Oznanenja pri oo. frančiškanih.

— Jerančič pred poroto. Znan Jerančič, ki je osumljen, da je svoj čas umoril blaginjičarko kina »Matica«, Paniko Petkovšek, pride pred porotno obravnavo v ponedeljek, dne 15. septembra. Za to obravnavo vlada velika zanimanja.

— Utopljenec. Včeraj je neki stražnik opazil, da plava po vodi v Grubarjevem kanalu utopljenec. S pomočjo občinstva ga je pognel stražnik iz vode. Ugotovilo se je, da je utopljenec identičen z Rudolфом Korenom, tapetiškim pomočnikom, ki se je dne 27. prejš. meseca ponesrečil v Ljubljani, kakor smo že poročali.

— Nezgodna Franceta Negodeja. France Negodej iz Zaplane doma je prijavil policiji, da mu je bila dne 3. t. m. v tobakarni v Kopitarjevi ulici, kjer je kupoval tobak, ukradena denarnica z vsebino 4000 Din, v gostilni Košak je v trenutku, ko bi imel plačati račun, je tatvino opazil.

— Zopet nesreča v tobakni tovarni. Včeraj je uslužbenec tobakne tovarne Franc Miš segel v predal svoje mize, ob kateri je delal in vzel ekrazitno patrono iz katere je hotel napraviti nekako vazo. Ko je hotel patrono izprazniti, je ta nenadoma eksplodirala in strahovito raznesla Mišu 4 prste na levi roki. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnišnico.

— Vsi ljudje, ki so imeli opravka s pol. stražnikom Jurjem so naprošeni, da se zglase v uredništvu »Narodnega dnevnika«.

— Mestna zastavljavnica ima tomesčno dražbo januarja 1924 zastavljenih predmetov 11. t. m. ob 3. uri popoldne.

— Predavanje v higijenski razstavi. V soboto, dne 6. t. m. ob 16. uri predava v pavillonu higijenske razstave v Ljubljani g. dr. Tekla Kenk, asistent zavoda za soc. hig. zaščito dece »O prehrani dojenčaka«. — Vstop prost.

— Policijske prijave. Tekom zadnjih 24 ur so prispeli na policijo sledeče ovrabe: 3 tatvine, 1 pianost, 1 kaljena nočna mura, 4 prest. cest. polic. redca, 5 prest. pas kont., 1 nezgodna, 1 utopljenec.

7. SEPTEMBRA 1924.

Brate dragi, brate mili stoj!
Kam v nedeljo poides znanec moj
V ŠISKO K VALJAVCU ne mara?
No le poidi, in ne bodi zgaga.

Sokolstvo.

Sokol Ljubljana II. Naša najbolj popularna prireditelj je gotovo velika javna tombola. Je to pač svojevrstna zabava, kjer zadostijo že za 2 Din neodoljivemu pozejenju po sreči. Pa tudi dobiki so taki, da jih bo vsak vesel. V kratkem jih razstavimo na najboljudejšem prostoru. Kupujte tablice! Žal ne bo nikomur malega izdatka, saj gre kljub velikim stroškom pili prebiti v narodnovzgojne namene. Zatorej je dolžnost narodnega občinstva, da pridno podpira naš pokret. Žal smo morali prestatiti tombolo na nedeljo dne 14. t. m. ker sodelujemo bodočo nedeljo v St. Vidu. Predpriprave radi tega precej trpe.

Sokolki dom v Mostah pomagamo li na ta način rešiti, če pohitimo vsi v nedeljo dne 7. t. m. na Selo na veliko vrtno veselico, ki jo priredi gradbeni odtok v korist doma. Sodeluje bratski orkester Sokola I. Začetek ob 15. uri. Zdravo.

Sodišče.

NEPOBOLJŠLJIVA TATICA ali DRA-GA LJUBEZNA NOČ NA SENU.

Angela Dobrin, roj. 1906, služkinja, je nepoboljšljiva tatrica. Mnogo ričeta je že pojedla, a vse nič ne pomaga: Prestane kazen, par mesecev nato jo zgrabi roka pravice zopet za vrat. Dekle nima namreč niti toliko inteligence, da bi se naučilo nekoliko opreznosti. — Nazadnje je služila pri Apoloniji Plevnikovi na Ježici, kjer je imela otroke v oskrbi. Dne 3. julija, ko gospodinja ravno ni bilo doma, je podlegla zopet skušnjavi: Pobrala je v naglici nekaj obleke Apolonije Plevnikove ter jo odkurila na Bled »službe iskat«. Tam je spala z neznanim fantom na nekem skednju, in pri tej priliki je izvršila zopet večji »coup«. Ukradla je fantu listino z 20 tisoč kron vsebine, nakar se je peljala v Domžale. V Domžalah je v svoji neopredelnosti tako neumno razkazovala denar, da je vzbudila splošno pozornost in bila naposled aretovana.

Obtoženka prizna obe tatvine. Predsednik: »Denar ste ves zapravili?«

Obtoženka: »Ne, 8000 kron je bilo še, če se ne motim.«

Predsednik: »Res je... 3400 dinarjev imamo še tukaj. — Ampak eno krilo in par spodnjih hlač manjka.«

Obtoženka: »Krilo imam na sebi. Če bo treba, ga bom po obravnavi slekla, saj sem v hiši. Hlač pa nisem vzela.«

Predsednik: »Pokličite Apolonijo Plevnik.« (Plevnikova pride.) »Slišite vi, Apolonija Plevnik, tale punica pri-zna, da je vzela tiste vaše stvari, samo zlede hlač trdi, da jih ni vzela.«

Apolonija Plevnik ostane pri tem, »da ji manjkajo sporne spodnje hlače, ter, da jih ni nihče drugi vzel, kot ob-toženka.«

Obtoženka: »Pa jih nisem!«

Predsednik: »Vse drugo prizna, celo 20.000 kron prizna... Mogoče se pa vendarle motite, Plevnikova?«

Plevnikova: »Ne motim se.«

Predsednik: »Sedaj imamo pa vse polno reči, ki jih je nakupila z denar-jem, ki ga je fantu vzela.«

Obtoženka: »Prosim, de b' sem neki tuzaj dal.«

Predsednik: »Ni mogoče. To zapade vse. — Povejte, kdo je oni fant, ki ste z njim na senu spali in mu ukradli 20 tisoč kron. Če vam on kaj podari, po-tem je dobro.«

Obtoženka: »Ga ne poznam. Videla sem ga kakrat prvič in zadnjič...«

Predčitajo se spisi in predsednik ugo-tovi med drugim, da je bila obtoženka tudi že v poboljševalnici v Begunjah.

Drž. pravdnik dr. Lavrenčak pred-laga strogo kazen ter da se odda obto-ženka po prestani kazni v Begunje v »prisilno delavnico« ker je »prostitutka in vlačugarica.«

Predsednik: »Ali ste slišali, kaj pred-laga gospod državni pravdnik?«

Obtoženka molči.

Predsednik: »Nimate ničesar ome-stiti?«

Obtoženka molči.

Sodba: 14 mesecev težke ječe. V prisilno delavnico pa Angela topot ven-darje ne pride, ker ni bila obtožena vla-čuganja.

Pred izrekom sodbe obtoženka ni smatrala za potrebno, da bi bila prosila »milostne sodbe«, sedaj, ko je prepozno lo-ži bridke solze. —

§ 104 S. K. Z.

Tudi cestar, kadar izvršuje svojo služ-bo s tem, da strga blato in pobira »Ross-knoble« stoji pod zaščito § 104 s. k. z. kakor gospod policaj ali orožnik, kadar vrši svojo službo.

O tem sta se prepričala dva objestna kmetka fanta: Tone Kosmač in Tine Urankar. Prihrala sta po državni cesti v bližino Črnuškega mostu. Tam sta prišla v konflikt s cestarjem Ivanom Bizjakom. V svoji kmet-ski ošabnosti sta ga imenovala norca in tro-teljna, tudi z bičevnikom sta mu grozila. Vsaj tako trdi obtožba.

Obravnava je izpadla tako, da je bil Kosmač oproščen, Urankar pa bo zobal 24 ur ričet.

Dopisi.

Kranj. Na umetniškem večeru, ki ga priredi Kolo jugoslovenskih sester v Kranju dne 6. septembra t. l. ob pol 9. uri zvečer v prostorih Narodnega doma, sodelujejo iz osebne prijaznosti te-le odlične umnice: ga. Lovšćetova, članica kraljeve opere; ga. Sarićeva, članica dramskega gledališča in novost za Kranj; mladostna plesalka gđ. Rut Vavpotičeva, katere slike so razstavljene v izložbi Jadransko-podunavske ban-ke v Kranju. Kolo jugoslovenskih sester pri-redi po končanem sporedu živahno družab-no zabavo, pri kateri sodelujejo pevci in orkester »Narodne čitalnice« v Kranju. — Ročna dela, izključno v narodnih motivih, določena za loterijo so razstavljena tudi v izložbi Jadransko - podunavske banke in vzbujajo splošno občudovanje. Vse prizna-nje marljivim odborom in članicam Kola, ki pomorejo s temi izdelki dvigniti zana-manje in dopadaje na naš narodni veštinami, ki čim dalje bolj izpodirajo tuje vzor-ce. Nadaljni spored obsega je: Pristna ci-zanska vedeževanja, ki bo prorokovala boljšo bodočnost in izbran bufet ter izbor-na vina bodo vzbujala priletno razpolože-nje. Pridite vsi, ki ste željni užitij lep večer in obenem koristiti dobremu namenu pri-re-ditve.

To in ono.

PRED LONDONSKO POROTO.

William King oproščen.

Dijaku Williamu Kingu, ki je bil obto-žen, da je z arzenikom zastrupil lastno ma-ter in poskušal zastrupiti lastnega očeta, se je posrečilo, da je dokazal svojo nekrivdo, dasti je govorilo toliko dokazov za njegovo krivdo, da je bila velika množica ljudi, ki je prisostvovala prejšnjim razpravam, trdno uverjena, da bo sodišče proglasilo smirno obsodbo.

Kemiki so dognali, da je vseboval sir, s katerim sta se stara Kinga zastrupila, ar-zenik. Neki lekarnar je ugotovil, da je kupil mladi King arzenik, nekaj ur pred tem pri njem. Oče je izpovedal, da so obstajale med njim in sinom divergencije, iz katerih se da delikt razlagati. — In kake dokaze je na-vedel obtoženec v svojo razbremenitev? Mladi William King je odgovarjal na vpra-šanja, ki mu jih je stavilo sodišče predvsem popolnoma mirno. Ze njegova hladnokrv-nost sama na sebi je uplivala ugodno na porotnike. Zagovarjal pa se je s tem, da je trdil, da je kupil arzenik za kemije in ra-dioelektrografične poskuse, ter, da je, vrnivši se domov, pustil steklenico z arzenikom v žepu suknje. Našla jo je mati, ki jo je po-stavila v kredenco; postavila jo je pa z ne-koliko preveliko silo, tako, da je počila. Tako se je razlil arzenik tudi na sir ter ga otroval. Sele drugo jutro po materialni smrti je našel mladenič steklenico v kredenci, ter je opazil, da je počena in da se je arzenik razlil. Državni pravdnik je obtožbo kljub temu vzdržal, a porotniki, med katerimi je bilo pet žensk, so obtoženka med ploska-njem množice oprostili.

ELEKTRON — SESTAVNI DEL ATOMA?

Napredek v raziskovanju radioaktivno-sti in elektrotehnike je v zadnjih desetletjih privedel do tega, da se smatra zadnje in nedeljivo snov elektroni, kolikne, t. j. elektron, kot sestavni del vseh atomov in potemtakem celokupne materije. Ko so se učenjaki na Rutherfordovo vzpodbudo po-globliti v zgradbo atomov, so prišli do spo-znanja, da igra elektron zelo veliko vlogo v sestavi atoma. Videli bomo, da je elek-tron v splošnem gradbeni material vse materije.

Po najnovejšem zamislu zgradbe atoma je le-ta sestavljen iz pozitivnega jedra, okoli katerega se vrte ravno toliko nega-tivnih elektronov (tako imenovani zunanji elek-tronovi), kolikor jih je potrebno, da se po-zitivna »napetost« nevtralizira. Ni torej iz-ključno, da se da iztrgati nekatere ali pa celo vse zunanje elektrone iz tega atoma. Preostalo jedro predstavlja potem pozitivni naboj, medtem ko se nam stavijo osvobo-jeni elektroni kot prosta, negativna elektri-ka na razpolago. Večinoma pa ostanejo elektroni še v nadalje v zvezi z materijo: okoli nje se grupirajo nevtralnimi atomi, ki tvorijo takozvani negativni Jon. Pozitivna jedra pa obdajajo nevtralni atomi ter se tako spremenijo v pozitivne Ione. Vse ta procese se imenuje jonizacija. Pa tudi elek-trone je mogoče ohraniti v prostem stanju. V ta namen je treba materijo, ki zelo ži-vahno oddaja svoje elektrone, spraviti v popolni vakuum. Na ta način je odvzeta elektronom možnost, vezati se z nevtral-nimi atomi. Tako jih ohranimo kot prosti oblak elektronov, dokler jih pač kakšna sila (n. pr. električno polje) ne spravi v tok in nevtralizira na kakem drugem tečaju. Da-nes že razpolagamo z najrazličnejšimi viri elektronov. Vse radioaktivne snovi emitirajo vsled konstantnega razpadanja atomov elektrone, ki zlete z ogromno brzino v ob-dajajoči prostor (s-zarki). Pa tudi iz ele-mentov, ki niso radioaktivni, lahko osvobo-dimo elektrone. To na pa ta način, da se jih osvetli bodisi z navadno lučjo ali rentgeno-vimi žarki. Slednji lučjo lastnost, vreči elektrone iz atomov. Pa tudi z navadnim razbijenjem se doseže ta rezultat. V teh-niki ojačevalnih cev, ki igrajo sedaj v ra-dio-telegrafiji tako veliko vlogo, se upo-rablja lastnost žarečih snovi v svrhu pro-dukcije prostih elektronov s precejšnjim uspehom.

: Naga hoče iti v paradiz. Marija Ma-kuc iz Ljubljane, 48 let stara, je začela uganjati vsakovrstne nenavadne stvari. Pred nekaj dnevi se je slekla na javni cesti do nazega. Prišel je rešilni voz, obkleso so jo in nalo-žili so jo, da jo peljejo v bolnišnico. Tudi v vozu je skušala strgati raz sebe vso obleko, rekoč, da hoče iti naga v paradiz. Zahtevala je liter vina za svetega Petra.

: Žurnalist umoril sodnika. Kje? V Ju-goslaviji ne. Pri nas nimamo tako tempera-mentnih žurnalistov. Zato je treba južne krvi. In zgodilo se je v Atenah. Vsa lokalna javnost je tam pod višim tragičnem smrti višjesodnega svetnika Nikitopolosa, ki ga je umoril med javno obravnavo gospod Tsetas, urednik »Elefteron tiposa«. — Seifredakter Tsetas, mladenič dvajsetlet let, je stanoval s svojo materjo, ki je vdova in s sestro v sobi neke hiše v ulici Nauplije. Hiša je bila mese-ča mala prodana višjesodnemu svetniku Nikitopolosa, ki je takoj, ko je prišel v po-dest hiše, naperil zoper Tsetara tožbo, češ, da se protivi v nasprotju s pogodbo plačati anticipacijo 1000 drahem najemu za dva meseca. Prvoinstančno sodišče je razsodilo Tsetasu v prilogi. Tsetas se je pritožil na drugo instanco. Prizivno sodišče se je bavilo z zadevo predvčeršnjem. Prišel je imel, da mu gospa Tsetas ni plačala pogojne svote. Vsi člani rodbine Tsetas so bili na-vzoči: Sodišče je pozvalo Nikitopolosa, da pri-seže. Njegov advokat je predlagal, da pri-seže urednik Tsetas, da je bila svota plačana. Sodišče je predlog odklonilo. (Po-ročamo, kakor poročajo italijanski časopisi; nejuristom bodi povedano, da veljajo v Gr-čiji drugi zakoni, kakor pri nas — opomba poročevalca. — V trenutku, ko je sodnik Ni-kitopolos položil desnico na evangelij (for-maliteta grške jurisdikcije — op. poročeval-ca) je seifredakter Tsetas potegnil brow-ning in višjesodni svetnik je padel, zadet od šestih projektilov.

: Čisto madžarska. V zadnjem času so po Budimpešti dvoboj na dnevnem redu. Za vsako malenkost se dvobojujejo madžar-ski vročkrvnički. Rekord v tem oziru pa pripada na vsak način dvema kaznjencema. Oba sta bila težka zločinci in oba sta iz-vrševala svoja razbojništva radi neke žens-ke. Najprej je bil zaprt Koloman Bazary, tako se je namreč pisal prvi, nato pa je pri-jela roka pravice še Franca Glattnerja. Ko sta se sestala v ječi, sta si začela praviti svoje dogodjaje. Pri tem je prišlo na dan, da sta oba uganjala razbojništva zaradi iste punce. Tedaj je zagorela ljubosumnost in molče sta zagrabila pločevinaste vilice in se obdelovala tako dolgo, dokler ni obelzel eden drugega.

Dva nova ročna zemljevida.

Pred kratkim smo na polju karto-grafije obogatili za dva čedna izdelka. Društvo »Učiteljski dom v Mariboru« ter Slovenske gorice z Dravskim in Ptmj-skim poljem. Zemljevida je risal Slavof Dimnik, izdelana pa sta v našem do-mačem podjetju, v Mariborski tiskarni.

Z izdajo teh dveh zemljevidov je iz-polnjena velika vrzel vsaj za teritorij ob naši severni meji. Uspešen pouk v domoznanstvu in zemljepisju je skoraj docela nemogoč brez pripravnih ročnih zemljevidov. Naše šole so bile dosedaj in so deloma še v tem oziru velike re-ve. Med tem, ko so Nemci posvečali skrb svojemu šolstvu tudi v tem po-gledu, nismo mi imeli nikogar, ki bi se bil brigal za to. Tako so bile naše šole brez prepotrebne učnega pripomočka in le večji kraj, kakor Maribor s svoj-im sodnim okrajem, je imel nemški iz-delek, ki se še sedaj pet let po preobra-tu šopiri ne toliko v šolah, kakor pa po raznih pisarnah in trgovskih lokalih.

Že iz teh vidikov je pozdravljati, da so se končno vendar našel med nami kartograf, ki je priče ledino orati na tem polju in sicer prav uspešno, kakor dokazujejo priročna izdelka. Prav tako je pozdravljati, da so naši domači za-vodi že tako napredovali, da zamorejo dovršiti tudi taka dela, v katerih smo bili vedno odvisni od — Dunaja.

Zemljevida sta torej v prvi vrsti na-menjena našim šolam in pisarnam. Zato nista preobložena ampak pregledna. Vendar imata vse, kar se je treba zri-rati pri pouku. Vsebujeja vse župnije, šole, pošte, železniške postaje, večje vasi in zgodovinsko ali zemljepisno važne kraje, na katere se je treba zri-rati pri pouku. Celotna naša industrija se je posvetila vsa pozornost in vsebujeja posebej zaznamovane kraje s tovarna-mi, parnimi in vodnimi žagami, s fuži-nami, električnimi centralami in vdoli, opekarnami, rudniki in kamnolomi. Tu-di planinstvo, ki je zelo važno v sedanjih dobi, se ni prezrlo. Zato najdete v njih vsak kolikaj važen vrh in naše ponos-ko Pohorje, tolikanj priljubljeno izlet-išče mariborskih in drugih ljubiteljev na-rave, je prepreženo z raznimi planin-skimi poti in kočami. Zato bodeta zem-ljevida dobrodošla tudi tujskemu pro-metu in sploh tistim, ki radi potujejo v prosti naravi in se zanimajo za zani-mivosti in lepote naše domače zemlje.

Iz tega je razvidno koliko in kako važnega materiala je zbrane na teh dveh zemljevidih. Zato smo prepričani, da ga bodo vse naše šole, uradi in privatniki, ker je zemljevid izdelan res natančno in pregledno. Le v najvišjih zemljepisnih legah bi bilo želeli malo bolj izrazite barve, kar se opaža pri Pohorju.

Sicer še mlado, a zelo agilno društvo »Učiteljski dom v Mariboru« pripravlja ročne zemljevide še za druge pokrajine. Tako je v pripravi ročni zemljevid za Prekmurje z Medjimurjem in Celjska kotlina.

Gospodarstvo.

DINAR RASTE.

Naš dinar raste. To je dejstvo, ki se ga ne da utati. Vse slabih izkušenj iz prejšnjih časov so nekateri do dvigajo-čega se dinarja silno skeptični in dosti-krat se čujejo glasovi, da je porastek dinarja samo posledica mednarodne špe-kulacije, ki bi se hotela na škodo naše dežele okoristiti s špekulacijo z dinar-jem. Ta strah pa je neupravičen, ker se-danji porastek dinarja ni posledica no-benih umetnih mer, temveč je čisto na-raven in utemeljen.

Prihajamo v izvozno sezono in zato se v tujini silno poprašuje po dinarju. Vsako povpraševanje pa mora dvigniti ceno blaga. Na zadnjem kongresu poljo-privrednikov v Beogradu je bilo dokaza-no, da je naša trgovinska bilanca aktiv-na. Iz tega sledi, da bo povpraševanje po dinarju večje, ko pa prodajanje di-narja. Zato mora dinarjeva veljava na-rasti.

Drug vzrok za dvig dinarske vred-nosti je v silnem pomanjkanju dinarja. Naši izvozniki so prisiljeni, da prodajajo svoje tuje valute, da si pridobijo potreben denar, ki ga rabijo za nakup blaga. Po dinarju se torej poprašuje v tujini in do-ma in zato je dvakrat jasno, da mora dinar narasti.

Pri tej priliki bi zopet omenili, kako napačno je mnenje nekaterih, ki mislijo da odvisi vrednost dinarja v prvi vrsti od političnih dogodkov. Izprememba vladnega režima ni niti najmanjše upla-vala na kurz dinarja, temveč merodajni so samo gospodarski in finančni argu-menti. Tujina je že davno uračunala pri kalkulaciji dinarjeve vrednosti vse oko-liščine, ki bi mogle ogroziti obstoj Ju-goslavije. In kolikor je mogel Radić s svojimi ekstraturami škodovati veljavi Jugoslavije, je to že davno dosegel. Se-daj more politika uplivati na kurz dinar-ja kvečjem v ugodnem zmislu in zato naj gospodarski krogi računajo z na-rastkom dinarja, ne pa z njegovim padcem.

Sport.

ZAGREB : LJUBLJANA.

Sestava naše reprezentance.

Zalostni spomini nas vežejo na ime Za-greb—Ljubljana. Samo enkrat nam je uspe-lo, da smo se primeroma dobro odrezali v Zagrebu. Porazi, ki smo jih nato doživeli, so bili uprav katastrofalni. Rezultati 8 : 0 niso vplivali porazno samo na našo športno, am-pak tudi na našo širšo javnost. Zopet smo na tem, da stopimo na vroča zagrebška tla. Ne sme priti več do tega, da bomo odprav-ljeni iz Zagreba s kakim sličnim rezultatom. Zato pazimo kaj delamo, kajti v naših rokah leži naša usoda.

Vprašanje sestave naše reprezentance je sedaj akutno. V Zagrebu nas je dosedaj še vedno zastopal naš prvak Ilirija. Ni se razmišljalo veliko o morebitni drugačni se-stavi, ampak z utemeljitvijo, da je najboljša ena vigrana enajstoroica dobrega kluba, je odšla Ilirija v Zagreb. Ta poskus se je ob-nesel že večkrat drugod, toda pri nas se še ni. Ničvevi so bili seveda izgovori po po-vratku, da se proti izbranim igralcem Za-greba ni dalo veliko napraviti, ko je stal vendar tudi našim glavam v podsavezu na razpolago isti način sestave. Sploh so nam izkušnje dovolj jasno pokazale, da Ilirija na tujih tleh zdaleka ni tako jaka in prodorna, kot doma. Sledaj Ilirija — Villacher S. V. v Ljubljani 13 : 3 in 7 : 1 v Beljaka pa poraz 2 : 1, sijajne zmage nad mariborskim Rapidom v Ljubljani in nato sledeči porazi v Mariboru itd. pač dovolj jasno spričujejo to dejstvo. Zadnjič je Ilirija nastopila re-prezentativno za naše barve letos v mesecu marcu proti reprezentanci Celovca. Na-sprotnik prav dobro poznan in šibek, Ilirija pa v dobri začetni formi. Upanje na lepo in tudi primerno visoko zmago je bilo čisto upravičeno. Razmišljivo je bilo seveda ve-liko razočaranje, ko Ilirija ni izpolnila v nje stavljene nade ter komaj z največjim na-porom zmagala na lastnih tleh. Ilirija je brez-dvorno naš najmočnejši klub, toda sama absolutno ne more predstavljati višine in moči našega nogometa, kajti v njenem mo-štvu je toliko slabih točk, da ne more iz-polniti dane naloge. Slovenija razpolaga tudi z drugimi izbornimi močmi in le v tem slu-čaju, da tvori Ilirija ogrožje naše reprezen-tance in so njene slabe točke izpopolnjene s poedinci ostalih klubov, lahko res fak-tično reprezentira naš nogomet. Dosedanja rešitev problema sestave naše reprezen-tance je bil naravnost zločin nad našim sportom.

Za tekmo reprezentance Zagreb—Lju-bljana je več kot gotov kandidat Ilirija iz-polnjena z enim branilcem Rapida. Naš prv-ak se pa nahaja zopet v nestalni formi. V nedeljo je le z veliko srečo in trdnim iz-vojeval neodločen rezultat v Mariboru. V tej nestalni kondiciji ima naravnost še manj-še sposobnosti, da nas zastopa sam na tako važni prireditvi, kot je ta tekma za kraljev-pokal. Apelliramo tedaj na merodajne fak-torje v našem podsavezu, da opuste klubske interese, ampak da nominirajo enajstoro-ice, katero bomo imeli poverenje vsi in ne samo peščica klubšev. Ako tudi podleže, da po-dleže častno in z dostojnim rezultatom.

Kako naj izgleda naša reprezentanca? Ako pregledamo objektivno naše moči, ki pridejo v poštev in ki so nam na razpolago, ne bo rešitev tega perečega in važnega vprašanja tako težka. Vratar: Po Mihel-čiču (Hermes), našem najboljšem vratarju, ki je pa vsled poklicnih vzrokov opustil za-časno sport, imamo še dva prav dobra in talentirana goalkeperja na razpolago. Ilir-jan Miklavčič in Primorjan Jančigal. Oba imata približno enake sposobnosti, v splo-šnem pa ima Jančigal mal plus vsled svoje osebnosti in v igri. Vprašanje branilcev ni težko: Barlovič (Rapid) in Birsa (Primor-je). Boljših backov Slovenija trenutno ne premore. Birsa naš najboljši all-round igra-lec je siljen taktičar in tehničar, hna iz-vrsten placement v igri, izborni igralec z glavo ter z lepim osvobodilnim udarcem, in Barlovič, čist priroden igralec z naravnost impozantnim in čistim šutom. Oba silno brza in globna bi bila naša najboljša opo-ra. Ilirija in ne drugi klubi nam ne morejo nu-diti nekaj enakovrednega. Krilska vrsta: Tavčar — Gabrijel Z. — Lado Zupandč (vsi Ilirija). Kakor vigrana celota tako tudi kot posamezniki bi najbolje rešili svojo na-logo. Vsi so zelo vztrajni, dobri tehničarji, rutinirani, igrajo dobro z glavo, pasiranje žoge v forward ni popolno, toda dobro ter vsi zelo agilni in požrtvovalni.

Začetek šolskega leta.

Začetek šol. leta na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani in na 2 njo združenih oddelkih.

Petrzredna osnovna šola. Vpisovanje v prvi razred in ostale razrede se vrši v soboto, dne 13. septembra od 9.—11. ure v posameznih razredih v poslopu liceja na Bleiweisovi cesti. Za vstop v prvi razred je prinesiti seboj krstni list in izpričevalo o cepilnih kozah. V višje razrede osnovne šole se ne sprejme nobenih novih gojenk.

Mestna ženska realna gimnazija. Vpi-sovanje za novostvopisne gojenke v I.—VI. razred se vrši v petek 12. septembra od 8. do 9. ure. S seboj je prinesiti zadnje spričevalo in krstni list. Sprejemni izpit za te gojenke je v petek 12. sept. ob 9. uri.

Gojenke, ki so bile že na zavodu, se javijo v soboto 13. sept. od 9. do 11. ure.

Vpisnica in prispevke za učila za go-jenke gimnazije Dia 15.—. Otvoritevna služ-ba božja za osnovno šolo in za gimnazijo je v nedeljo 14. septembra ob 9. uri v mu-nski cerkvi in je obvezna za vse gojenke.

Zelo kočljiva pa je sestava napadalne vrste. Vendar imamo igralca, ki pride brez-dvorno kot prvi v poštev za nominacijo. Mali Hermezjanec Pleš je, ki naj zasede vakantno mesto srednjega napadalca. Mali mož je izvanreden, inteligenten in preka-njen taktik s krasnim pregledom igre, bri-ljanten tehničar, razpolaga z dobrim, jed-rnatim strelom ter je sploh odlični pravi cen-tertor, ki ga imamo. Pravcat »Doppelgänger« znamenitega avstrijskega internacionalca Horvatha. Ugovori o njegovi mali postavi so pri njegovi prodornosti zelo ničevl. Des-na in leva splojka Erman (Primorje) in Do-berlet (Ilirija). Slavepolna imena Oman in Ušak ne pridejo danes več v poštev. Mlada igralca toda že velika rutinirja, dobra in razumna kombinatorja in tehničarja, hitra in prodorna, predvsem pa silna in sigurna strelca. To bi bil trio, ki bi se gotovo ob-nesel. Težavna je zasedba kril. Za desno krilo bi prišla vpoštev dva kandidata: Zu-pandč Janez (Ilirija) in Balinc (Primorje). Da bi bil Balinc v treningu, tedaj pride vsled svojih, za našo razmere naravnost odličnih zmoglosti, prvi v poštev. Danes pa je na mestu samo Zupandč. Ni baš idealno krilo, nestalne forme, toda ako je, je dober in koristen igralec. Štiri kandidate imamo za levo krilo: Pevalček in Vidmajer (Ilirija), Jamnik (Jadran) ter Rozman (Primorje). Pevalček, ki igra sedaj v moštvu Ilirija nga-ja, vendar bi se ro našem mnenju še vedno boljše odrezal Vidmajer. Baš v najtežjih tek-mah je pokazal Vidmajer svojo odlično, prodorno silo. Še vedno nam je v spominu v kaki odlični mantri je odločil tekmo Lju-bljana — Celovec. Jamnik in Rozman sta se vedno zelo dobro obnesla v tekmah svojega kluba. Poizkus naj odloči! To torej bi bilo moštvo, po našem mnenju brezdvorno naj-boljšo, ki ga moremo postaviti danes. Ob primerenosti in izdatnem treningu bi v res-nici lahko reprezentiralo višino našega no-gometa ter bi to moč prav lahko dokazalo na zelenem polju.

Zalosten je sloves, ki ga uživa naš no-gometni sport doma, kakor tudi v tujini. Skrajni čas je zato, da se vsaj v takih res-nih trenotkih vsede k zeleni mizi res z na-menom delati v procvit našega sporta kar je slednjič tudi sveta naloga in dolžnost našega nogometnega foruma, ter popolnoma opustiti vsako klubstvo in sebične interese. Uspehi potem gotovo ne bodo izostali.

PRVENSTVO JUGOSLAVIJE — ILIRIJA : SAŠK (SARAJEVO).

V nedeljo, 7. t. m. se vrši na športnem prostoru Ilirije kot ena zaključnih tekem za nogometno prvenstvo Jugoslavije tekma med prvakoma ljubljanskega in sarajevske-ga podsaveza Ilirija in sarajevskim amate-rskim SK. Zmagovalec tekmeje v drugem kolu z Gradniskim SK iz Zagreba ali s Hajdukom iz Splita, premagani pa izpade iz nadaljnjega tekmovanja. Finale se vrši 12. oktobra v Zagrebu. SAŠK, protivnik Ilirije in finalist v lanskem državnem prvenstvu, je znan kot eno najbolj borbenih moštev Jugoslavije, ki goli jako efektne, tudi v teh-ničnem oziru visoko stoječ nogomet. 17. t. m. je dosegel proti Gradniskemu SK v pri-jateljski tekmi rezultat 1 : 2. V internacio-nalnih tekmah je dosegel baš SAŠK izvrst-ne, večnoma zmagovite rezultate, Ilirija, o kateri se v zadnjih tekmah ni moglo reči, da se nahaja v dobri formi, bi stala torej v nedeljo pred jako težko nalogo. Moštvo se je vsekarer vestno pripravljalo na to važno preizkušnjo in bo gotovo zastavilo vse moči, da se vzdrži še naprej v konku-renci za prvenstvo Jugoslavije. — SAŠK gostuje v Ljubljani tudi na praznik 8. t. m. Tokrat nastopi proti reprezentativnemu moštvu nogom. podsaveza, ki se pripravlja na tekmo za pokal N. V. kralja, katero mora absolvirati 14. t. m. proti reprezentanci osi-leškega ali zagrebškega podsaveza. Podsa-vez bo pritegnil k tej tekmi tudi nekatere najboljše moči mariborskih klubov, in upa sestaviti zelo močno moštvo. — Predpoda-žla vstopnice za prvenstveno tekmo se vr-ši v soboto in nedeljo pri tvrdki J. Gorec.

Slovan : Korotan (Kranj). I. prvenstve-na tekma II. razreda jesenske sezone se vr-ši na praznik, v ponedeljek, dne 8. t. m. ob pol 10. uri dopoldne na igrišču Ilirije. V prvenstveno tabelo jesenske sezone je prišel nov resen tekmeč drugorazrednih klubov, ki je danes v najboljši formi ter resen kon-kurent prvaku II. razreda, S. K. Slovanu. Tekma bo zelo zanimiva, ker bo odločevala rezultat nadaljnjih prvenstvenih tekmovanj II. razreda.

Po službi božji se vrnojo vse gojenke v zavod, da se naznanj urnik in prečita disci-plinarni red.

Pouk se prične na osnovni šoli in gim-naziji v polnem obsegu v ponedeljek 15. septembra ob 8. uri za vse razrede; samo I. razred osn. šole pride ob 9. uri.

Enoletni trgovski tečaj. Rok za vpi-sovanje je določen na ponedeljek 29. sept. ob 9. do 11. ure. Sprejemni izpit je v torek, 30. septembra. Pouk se prične 1. oktobra ob 8. uri.

Enoletna gospodinjinska šola. Rok za vpisovanje je določen na 1. oktobra od 10. do 12. ure. Pouk se prične 2. oktobra ob 8. uri.

Gojenkam in starišem svetuje ravna-teljstvo, da se točno držijo določenih rokov, ker se pozneje ne sprejme gojenk pod no-benim pogojem.

Lastnik:

Konzorcij »Narodnega Dnevnika«
Glavni in odgovorni urednik:
Železnikar Aleksander.
Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

97

Zdaj je bil še dva koraka oddaljen od njega. Še hip, pa mu bo brezglasno porinil nož v srce... Tarzan se je sklonil, da se pripravi na skok, kar je pri živalih džungle najsigurnejši način napada, ko je mož naenkrat vstal. Očividno ga je posvarilo tajno čustvo in zdaj je stal tesno poleg opičjega človeka.

Ko je črni divji Manyema zagledal tuja z golim nožem, je široko razprl oči od strahu. Ni mu palo v glavo niti da bi zgrabil puško, ki jo je držal v roki, niti da bi kričal. Mislil je le na to, kako bi ušel strašno zročemu belemu tuju, temu orjaku, na čigar mogočnih prsih je odseval svet ognja.

Toda predno se je obrnil, ga je Tarzan zgrabil in ko je hotel klicati na pomoč, je bilo že prepozno. Močna roka ga je prijelja za grlo in ga treščila na tla. Besno je mlatil okrog sebe, pa zaman. Še enkrat so mišice vztrepetale, potem je bil Manyema mrtev.

Opičji človek je naložil truplo na svoja široka pleča, vzel puško in tiho tekkel po cesti skozi spečo vas k svojemu drevesu. Truplo je zaenkrat skril v listju.

Mrtvemu je vzel najprej naboje in okrasje in oboje skril. Potem ga je pretipal, če nima še kaj drugega, ker je bilo temno in ni videl ničesar.

Potem je vzel stražarjevo puško in se splazil po veji kolikor mogoče naprej, da je pregledal vse koče. Skrbno je meril na kočo, kjer je bival arabski poglavar in sprožil. Takoj nato se je odzvalo bolestno stokanje v odgovor. Tarzan je bil vesel: vedel je, da je zadel.

Po strelu je bilo trenutek še vse mirno v vasi. Potem so pridrli Manyemi in Arabci kakor jezne ose iz koč. Ko so zvedeli, kaj se je zgodilo, so se strašno prestrašili. Dogodki prejšnjega dne so jih še precej razburili in zdaj jih je napolnil ta edini strel sredi noči s silnim strahom.

Tedaj so tudi odkrili, da je izginil stražar in da bi svoj pogum osvežili z dejanjem, so pričeli streljati na zaprta vaška vrata, da si niso videli uobenege sovražnika.

Tarzan pa je porabil ta brezmišeln ogenj in streljal v razburjeno množico. Ob silnem pokanju astnih pušk ni nihče čul tujega strela, toda naenkrat so videli, kako se je zgrudil eden njihovih ljudi. Ko so se sklonili k njemu, je bil mrtev.

Tedaj se jih je polotil tak strah, da so hoteli pustiti vse skupaj, samo da bi prišli ven iz pošastne vasi. Arabci so morali uporabiti vso svojo avtoriteto, da so zadržali Manyeme.

Precej časa je trajalo, predno so se pomirili. Ko ni nikogar več doletela skrivnostna smrt, so se šele malce zbrali.

Vendar je bil to le kratak oddih. Baš, ko so mislili, da jih ne bo nihče več motil, je Tarzan na drevesu strahotno zastokal. Roparji so hiteli ugrabiti,

odkod prihajajo ti čudni glasovi in ko so prišli pod drevo, je Tarzan naenkrat spustil stražarjevo truplo, da jim je palo na glavo.

S krikom groze so se razleteli na vse strani, da bi ušli čudnemu bitju, ki je skočilo nanje. Njihova zmedena domišljija je namreč mesto trupla, ki je s prostimi nogami in rokami palo nanje, videla veliko zver.

Veliko jih je splezalo čez plot, dočim so drugi lomili palice in drveli preko jase v džunglo.

Nekaj časa se ni nihče upal ozreti, toda Tarzan je vedel, da bodo čez čas vendarle odkrili, da jih je truplo njihovega stražarja tako prestrašilo. Vedel je tudi, kaj store potem in zato je rajši zaenkrat izginil.

V vrhovih dreves, zibajočih se v mesečini, je romal proti jugu v taborišče Wazirov.

Beli poglavar Wazirov.

V vasi si je neki Arabec ogledal stvar, ki je padla z drevesa. Ležala je mirno sredi ceste. Previdno se ji je približal in videl, da je le človek.

Opazoval jo je bližje in spoznal truplo Manyema, ki je stal pri vaških vratih na straži. Sklical je tovariše in ko so se nekaj časa razburjeno pogovarjali, so storiili isto, kar je pričakoval Tarzan: Zgrabili so puške in oddali salvo za salvo v drevo, odkoder je padlo truplo. Če bi bil opičji človek še zgoraj, bi bil gotovo od sto krogelj predrt.

Ko so Arabci in Manyemi odkrili, da so odtisli orjaških prstov na vratu edini sledovi nasilja na truplu njihovega tovariša so jih zopet obšle temne slutnje. Nov udarec zanje, da niso bili niti za ograjo več varni. Da sovražnik lahko udara v njihovo taborišče in umori stražo z golimi rokami, se jim je zdelo tako neverjetno, da so babjevrni Manyemi pričeli pripisovati svojo nesrečo nadnaravnim vzrokom. Toda tudi Arabci niso našli nobene pametne razlage.

Približno petdeset Manyemov je steklo v džunglo. Ostali pa niso vedeli, kdaj bo nevidni sovražnik nadaljeval hladnokrvno uničevanje njihovih ljudi. Nekateri so bili tako obupani, da so prečuli celo noč. Manyemi so ostali le pod tem pogojem v vasi, da so jim Arabci obljubili, da odrinejo takoj po svitanju in se kakor hitro mogoče vrnejo v svoje kraje. Tudi strah pred krutimi gospodariji jih ni mogel še dlje zadrževati.

Ko so se Tarzan in njegovi vojščaki vrnili k vasi, so se roparji baš pripravljali na odhod. Manyemi so bili že obloženi z naropano slonovino. Tarzan se je moral smejeti, ker je vedel, da je ne bodo daleč vlekli. Potem pa je opazil nekaj, kar mu je vzbudilo skrb: četa Manyemov je užigala baklje ob taboriščnih ognjih. Očividno so hoteli zažgati vas.

Tarzan je sedel na velikem drevesu, par sto metrov od plota. Nastavil je dlani v obliki troben-te na usta in zaklical arabsko:

»Ne zažgite koč, sicer pobijemo vse! Ne zažgite koč, sicer pobijemo vse!«

To je ponovil parkrat. Manyemi so se obotavljali. Potem je nekdo od njih vrgel bakljo nazaj v ogenj. Ostali so hoteli storiti istotako, ko je skočil med nje neki Arabec in jih s palico pogнал h kočam. Hotel jih je prisiliti, da bi zažgali vas.

Tarzan se je zbral na veji, vzel puško v roke, skrbno meril in sprožil.

Arabec, ki je ukazal požig, je padel na tla.

Tedaj ni nihče več mogel zadržati Manyemov. Pometali so svoje baklje stran in planili iz vasi. Tarzan jih je videl, kako so izginili v džungli, dočim so njihovi prejšnji gospodariji poklekli in streljali za njimi.

Dasi so se Arabci jezili nad obnašanjem svojih sužnjev, so končno vendarle uvideli, da je boljše opustiti požig vasi, ker se je ta zabava preveč slabo pričela. Vendar so prisegli, da se vrnejo s tako silo, da iztrebijo na več milj daleč vso pokrajino, da ne ostane niti sledu več po ljudeh.

Zaman so poskušali uganiti, odkod prihaja glas, ki je tako prestrašil njihove ljudi. Sicer so videli na drevesu oblček dima, ko je počil strel, ki je ubil Arabca, toda dasi so streljali tja, niso dosegli nobenega uspeha.

Tarzan je bil toliko pameten, da je zlezel na tla, ko je ustrelil, tekkel sto metrov vstran in splezal potem na drugo drevo. Tu je našel pripravno mesto, odkoder je opazoval nadaljne priprave roparjev.

Bilo mu je v zabavo prestrašiti jih še enkrat in zato jim je zaklical skozi svojo improvizirano trobento:

»Pustite slonovino! Pustite slonovino! Mrtvi ne potrebujejo slonovine!«

Par Manyemov je že pričelo odlagati svoje breme, toda to je bilo požrešnim Arabcem vendarle

preveč. Preklinjaje so namerili puške na nosače in pretili da ustrelje vsakega, ki odloži svoj tovor. Koč niso zažgali, toda za nobeno ceno niso hoteli pustiti slonovine ki je značila ogromno vrednost.

Tako se jim je posrečilo prisiliti sužnje, da so odnesli ta zaklad, ki ga je dolga leta zbiralo več poglavarjev.

Ko so prišli iz vasi Wazirov, so se obrnili proti severu, da se vrnejo v svoja bivališča v divji, neznan pokrajini za Kongom, v najgloblji goščavi velikega gozda.

Na obeh straneh jih je zasledoval neviden, trdovraten sovražnik. Pod Tarzanovim vodstvom so se namreč Waziri poskrili v grmovju na obeh straneh sovražnikovega poto. Bili so nameščeni v gotovih presledkih in kadar so roparji prišli mimo, je zletela zdaj tu zdaj tam puščica ali sulica iz grmovja in predrla zdaj Arabca, zdaj Manyemo.

Kakor hitro je Waziri izstrelili puščico, je tekkel naprej, in se na drugem kraju zopet ustavil. Pazil je, da je le takrat streljal, kadar je bil gotov, da zadene in obenem toliko skrit, da se mu ni bilo treba bati, da ga najdejo.

Tako je bilo izstreljenih le malo puščic in kopij, vendar na tako vztrajen in ciljaven način, da je bila vrsta težko obloženih roparjev neprestano razburjena, kajti komaj je padel eden njihovih tovarišev, so morali ugrabiti, kdo pride zdaj na vrsto.

Manyemi so hoteli že parkrat pometati svoje tovore stran in pobegniti kakor zajci, vendar se je Arabcem vsakokrat z veliko težavo posrečilo, da so jih zadržali. Tako je minil dan — dan groze za roparje, za Wazire pa naporen in uspeha poln dan.

Zvečer so Arabci pripravili priprosto nočno taborišče na mali jasi kraj reke. Toda tudi v temi niso bili varni svojega življenja, ker je od dvanajstih straž, ki so jih razpostavili, postala ena za drugo žrtve puščic. Uvideli so, da bodo uničeni na ta način, dočim ni sovražnik izgubil niti enega moža.

Toda Arabci niso opustili svojega namena in so zjutraj prisilili mrmrajoče Manyeme, da so naložili zopet svoje tovore in nadaljevali pot skozi džunglo.

Tri dni je hodila vedno bolj redka kolona to nevarno pot. Vsako uro ji je puščica ali kopje ubilo moža in tudi noč je bila zmirom strašna za one, ki so morali stati na straži, ker je moral vsaj eden gotovo umreti.

Manufakturna trgovina
Marija Rogelj
se je preselila v popolnoma
druge prostore na Sv. Petra
cesto št. 26, nasproti hotela
Tratnik.
Velika izbira!
Dobro blago! Nizke cene!

O B L E K E N A
O B R O K E
O. B E R N A T O V I Č
MESTNI TRG 5

PRI NAKUPU
ŠOLSKIH ZVEZKOV
se priporoča
ZVEZNA KNJIGARNA
LJUBLJANA, Marijin trg 8
V zalogi ima vedno vse knjige
za osnovne, meščanske, trgov-
ske in srednje šole

JUHAN
Iz preprostih
jedil napravi
:: „Juhan“ ::
najboljšo hrano!

MERAKL
BOJE, MASTILA, LAKOVE, ŠTUK, EMAJLE,
KISTOVE I JAMACNO CISTI FIRNIS NAJBOLJE
KAKOVOČE NUDI
MEDIČ-ZANKL
DRUŽBA Z O. Z.
LJUBLJANA
CENTRALA
MARIBOR **NOVI SAD**
PODRUŽNICA SKLADIŠTE
TVORNICI:
LJUBLJANA-MEDVODE

Edini tihi
pisalni stroj
L. C. Smith & Bros Mod. 8
brez najmanjšega ropota.
Zastopstvo:
LUD. BARAGA, Ljubljana
Šelenburgova ulica 611.

Uvoz in prodaja različnega
inozemskega manufakturnega blaga
A. & E. SKABERNE
Mestni trg Ljubljana Mestni trg
št. 10 št. 10
NA DEBELO IN DROBNO.

MALI OGLASI

Suhe gobe
kupuje
Sever & Komp.
Ljubljana,
Wolfova ulica.

Stanovanje 4 sob
dobi zastoj kdor kupi enonad-
stropno hišo, za vsako obrt
pripravno v Mariboru.
Ponudbe pod šifro „Stano-
vanje“.

Prodaj.
Stiskalnice (preše) za stiskanje
grozdja in sadja, srednje veliko,
dobro ohranjeno. Ogleda se
lahko vsak dan, Dolenjska c. 29
pri hišniku Krajsku. Pismene
ponudbe je poslati do 28. t. m.
upravnemu odboru dr. Oražno-
vega dijaškega doma (Univerza)
Ljubljana.

Na prodaj
je športni družinski breg in
kočija.
Naslov pove uprava lista.

Prekajevalci pozor!
Prodaj dva popolnoma nova,
še nerabljena stroja in sicer
„Blitz“ in „Wolf“. Poleg imam
še popolnoma nov elektromotor.
Ogleda in poizve se pri Jožefu
Križnar, mesar, Stražišče pri
Kranju.

Proda se
knjižnica lepo vezana v jako
dobrem stanu s kompletnim
leksikonom Meyers, 16 zvezkov,
z omaro vred. Naslov v upravi
lista.

Inkasant
prevzame kasiranje časopisnih
naročin, zavarovalnih društve-
nih članarin, trgovskih terjatev.
Nudim varščino.
Cenjene ponudbe pod „In-
kasant“ na upravo lista.

Pletilni stroj
znamke „Ilirija“, štev. 6, za
pavlo in volno, dobro ohranjen
se ugodno proda. Na ogled in
cena pri Angela Valter, Tržič
št. 220.

Sprejme se
mladega vrtnarskega pomočnika,
hrana in stanovanje v hiši, pla-
ča po dogovoru. Vstop 15. sep-
tembra t. l. Poizve se v trgovini
Ivo Vekjet, Maribor, Solska 4.

Beli damski filc-klobuki
došli. Cena od 180 Din višje.
Minka Horvat, modistka, Ljub-
ljana.

Dobro
ohranjena stanovanjska baraka
se kupi.
Ponudbe na upravo lista
pod „Takoj“.

Po ugodni ceni na prodaj.
je posestvo, obstoječe iz hiše
s sobami, 2 1/2 oravov vinograde,
4 oravov gozda, 2 oravov njiv
in sadonosnika, pripravno za
vsako obrt ali trgovino.
Ponudbe osebno dne 7. in 8.
sept. pri Zulič v Krškem ali
pismeno na dr. Rostohar, pro-
fesor v Mariboru

Elegantna spalnica,
nova, kompletna, jesenova, po-
litirana, se ugodno proda. Na-
slov pove uprava lista.

Kupi se
do 200m² zemlje na periferiji
mesta. Ponudbe z navedbo cene
na upravo lista pod „Dom“.

Trgovci,
mlad, samostojen, želi znanja
v svrhu ženitve, z gospodinj-
ko, ki bi imela veselje do gostilne
in nekaj premoženja. Le resne
ponudbe s sliko pod „Srečna
bodočnost“ na upravo lista.

Absolvent trg. šole,
išče primernega mesta pri kakem
lesnem podjetju.
Ponudbe na upravo lista.

Kupi se
enodružinska kmečka hiša v
okolici Ljubljane. Ponudbe z
navedbo cene na upravo lista
pod „Cimpreje“.

Stike za legitimacije,
kakor tudi vsa fotografska dela
izdeluje najhitreje fotograf Hu-
gon Hilber, Ljubljana. Valva-
sojcev trg 7.

Najnovejše knjige Zvezne tiskarne in knjigarne
v Ljubljani, Marijin trg št. 1.
O. ZUPANČIČ. Veronika Deseniška, tragedija,
str. 185 — »Splošna knjižnica« št. 28 — Vez.
Din 32.—, broš. Din 25.—, finejša izdaja celo platno
Din 68.—, pol platno Din 60.—, broš. Din 52.—,
luksuzna izdaja, v usnje vezana Din 130.—.
F. ERJAVEC. Brezposelnost in problemi skrb-
stva za brezposelne, 80 str. — »Splošna knjiž-
nica« št. 27 — Vez. Din 17.—, broš. Din 12.—.
L. ANDREJEV. Črne maske, drama, str. 82 —
»Splošna knjiž.« št. 28 — Vez. Din 17.—, br. Din 12.—.
Zahtevajte cenik!

Gradbeno podjetje
Arhitekt
V. Krainer & Ko.,
Jesenice.
Stavbna vodstva:
LJUBLJANA, DOMZALE,
ZAGREB.
Izvršuje privatne in indu-
strijske stavbe, proračune,
načrte, cenitve, posebni
oddelek za arhitekturo.
Najboljši uspeh
Imajo oglaš v
Nar. Dnevniku!

Kupi se
enodružinska kmečka hiša v
okolici Ljubljane. Ponudbe z
navedbo cene na upravo lista
pod „Cimpreje“.

Stike za legitimacije,
kakor tudi vsa fotografska dela
izdeluje najhitreje fotograf Hu-
gon Hilber, Ljubljana. Valva-
sojcev trg 7.

Boljša gospodinja
želi službo pri boljšem gospodu,
bodi pri samcu, vdovu z enim
ali dvema otrokoma, ali pa pri
bolj prijetnem gospodu. Po-
nudbe pod J. V. Poštino lažeše
št. 40. Celje.